

ЦК КПСС ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ РЕГАБІЛІТАЦІЇ ОУН-УПА

Москва (ПС УРП). — Тут у вівторок, 28-го травня, в приміщенні ЦК КПСС відбулася пресова конференція для советських журналістів, на якій представники ЦК КПСС висловили стурбованість спробами в Україні реґабілітувати Українську Повстанську Армію, Організацію Українських Націоналістів та їхніх лідерів Степана Бандеру та Євгена Коновальця.

Партократи твердили, що ці імена „стали синонімом диверсій, грабунків, жажливих тортур і бовіств мирних советських людей”.

Відразу ж після пресової конференції компартійна преса, зокрема газета „Правда”, вдарила на сполох з приводу того, що активісти Народного Руху України, Української Республіканської Партії, Спілки Незалежної Української Молоді „пі днімають антисоветські, націоналістичні ідеї оунівців, насаджують національний розбрат, нагнітають антиармійську гостерію”. Особливо члени ЦК КПСС наголошували на тому, що „цій кампанії сприяє бездіяльність властей”.

В повідомленні ТАСС сказано, що, на думку промовців, реґабілітація ОУН-УПА та їх лідерів вигідна антикомуністам, які вимагають реґістрації керівництва республіки, розпуску парламенту і перешкоджають підписанню союзно го договору.

Як відомо, Верховна Рада України у квітні схвалила в першому читанні проєкт закону про реґабілітацію жертв політичних репресій в Україні. Закон цей викликає особливе зацікавлення у громадян України, які тепер довідалися про жажливі злочини большевицьких властей протягом усіх 70 років їхнього володарювання. Під час обговорення проєкту закону деякі промовці настійно вимагали внести запис про реґабілітацію членів родин керівників та учасників ОУН-УПА, а також тих членів згаданих формацій, які боролися проти гітлерівців, і які не вчинили злочинів проти людяства.

Цього ж вимагає переваж на більшість населення України, а особливо такі об'єднання, як розкритиковані на пресовій конференції НРУ, УРП, СНУМ та інші. По всій Галичині люди вшановують загиблих воїнів УПА

М. ЯКОВИНА В НЬО ЙОРКУ

Нью Йорк. — Дирекція Українського Народного Дому запрошує на зустріч з головою Івано-Франківської Обласної Ради народних депутатів і членом Центрального Проводу Руху Миколою Яковиню, яка відбудеться тут у четвер, 6-го червня, о год. 6:30 вечора. Тема доповіді: „Проблеми нової адміністрації в Івано-Франківщині: „Треті совети” як національне відродження”.

Імпреза відбудеться у великій залі Українського Народного Дому, 140-142 Друга авеню.

В Україні посилюється затруєння і епідемії

Дніпропетровське (УНІ-АР). — У Нікопольському районі на Дніпропетровщині виставлені карантинні і міліційні пости на дорогах у зв'язку з масовими захворюваннями тварин на левкозу і сухоти.

Надходять також повідомлення про масові отруєння громадян поганими харчами. Зокрема газета „Молодь України” з 15-го травня повідомляє, що у місті Ківерці на Волині затруєлися понад 200 громадян, в тому числі 79 дітей, з яких 10 у важкому стані. Джерелом отруєння виявилися тістечка з місцевого комбінату громадського харчування.

Лікари називають хворобу „сальмонеллез”, вважають, що вона прийняла на півроку позбавляє людей змоги нормально жити і працювати. Крім того, лікування її вимагає багато ліків. Кореспондент Феодо-

сій Манзюк пише, що це вже не перше затруєння такого роду і розповідає, що через надто високі ціни ковбасні вироби залежуються у крамницях, псується, але не знижують, а посилюють на м'ясокомбінат на перероблення. А це означає, що є загроза затруєння ще і м'ясними продуктами. Люди часто хворіють ще й тому, що деякі лісові господарства постачають гриби і ягоди з підвищеним рівнем радіації.

СПІВАЧКА В ДІТРОЙТІ

Дітройт. — Концерт відомої української співачки Ніни Матвієнко відбудеться тут в приміщенні Warren Woods Middle School в суботу, 8-го червня. Початок о год. 7-йй вечора. За інформацією слід звертатися, телефонуючи на число (215) 437-4815.

Ю. Сердюк зустрінеється з громадами Вашінгтону, Ньюарку та Нью Йорку

Джерзі Сіті, Н. Дж. — На відвідини до ЗСА приїхав Юрій Сердюк, секретар Спілки Письменників України, головний редактор дитячого журналу „Соняшник” і голова Міжнародної асоціації дитячих письменників і видавців, який виступить з доповідями в таких громадах: у п'ятницю, 7-го червня, о 7-йй год. вечора в домі

ці „Чорноморської Січі”, 680 Сенфорд аве., в Ньюарку, у понеділок, 10-го червня, о 7:30 вечора в залі українського православного собору св. Андрія, 15100 Нью Гемпшир аве., Силвер Спрінг, Мд., та у вівторок, 11-го червня, о год. 6:30 вечора у домі НТШ, 63 Четверта аве., між 9-ю та 10-ю вулицями в Нью Йорку.

Студенти з України запрошені до ЗСА

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Головний радний УНС і член Етнічної ради стейту Нью Джерзі Андрій Кейбіда інформуює, що університет Делаверу запросив на літні курси 40 студентів з Міжнародного Інституту Менеджменту в Києві, щоб вони тут побачили, як ведуть підприємства в ЗСА і як Америка може провадити торгівлю з Україною.

Вивчення менеджменту в ЗСА є дуже важливою частиною програми МІМ в Києві і тому запрошено сюди українських студентів, які при цій нагоді зможуть також поліпшити своє знання англійської мови.

В запланованій літній програмі студенти перебуватимуть перших чотирьох тижнів у університеті, підготуючись до практики в американських корпораціях. Чергові три тижні студенти будуть перебувати у різних корпораціях і приглядатися як в ЗСА ведуть підприємства та як можна налагодити так важливу для України торгівлю з ЗСА.

Студенти мають розпочати курс в університеті Делаверу 9-го липня і він триватиме до 9-го серпня, а практика в корпораціях між 10-ми та 26-м серпня.

В минулому великі американські підприємства як Джеренал Електрик, Джеренал Моторс, Еплл чи Джеренал Фудс, спонзорували такі програми і також тим разом до них звернулися спонзорувати цю, яка буде коштувати 220,000 дол.

Закликається всі українсько-американські корпорації, професійні організації, бізнесові та інші бути також спонсорами тих українських студентів, які будуть у майбутньому провідниками торгівлі та індустрії в Україні та будуть мати нагоду наві'язувати торговельне спілкування із Заходом.

Усіх зацікавлених цією справою проситься зголошуватися до: Ms. June R. Quigley, SIBI Coordinator, 25 Amstel Ave., University of Delaware, Newark Del. 19716 tel.: (302) 451-2674, або виставляти чеки на „University of Delaware”, вислаючи на вище подану адресу.

ФЕСТИВАЛЬ В ЕЛЛЕНВІЛЛІ

Елленвілл, Н. Й. — Заряд оселі СУМ запрошує на український фестиваль, який відбудеться на оселі СУМ від 4-го до 7-го липня. Виступатимуть танцювальний ансамбль „Каштан”, Парма, Огайо та самодіяльні мистецькі одиниці з України. До забав приграватимуть 4-5-го липня оркестра „Темпо”, 5-го і 6-го липня оркестра „Нове покоління” з Торонто. Також відбудеться продаж мистецьких виробів, виставки, тощо.

Дохід відзначений на поправу та улпшення оселі СУМ.

ВІДБУВСЯ 2-Й З'ЇЗД УРП

Київ (ПС УРП). — Тут в суботу і неділю, 1-2-го червня, відбувся 2-й З'їзд Української Республіканської Партії, найчисельнішої з демократичних партій в Україні, яка нараховує близько 9,000 членів і є опозиційною у відношенні до Компартії України. УРП представляє 10 членами у Верховній Раді України, головою — Левко Лук'яненко, заступник — Степан Хмара. З'їзд відбувся у приміщенні республіканського Будинку Кіно на вулиці Сакаганського 6, були присутні 483 з обраних 492 делегатів пар- тії.

Крім делегатів були присутні також багато гостей та журналістів: представники генеральних консульств Польщі, Чехо-Словацьчини, Угорщини та ЗСА; представники української діаспори з Канади, ЗСА, Австралії, Литви, Естонії, Росії; представники політичних партій та організацій України (Рух, УНДП, УСДП, Товариства Репрезентації, Союзу Українок, СУС, УСС, „Гельсінкі-90”, „Меморіал”, серед гостей були 11 депутатів ВР України.

На розгляд з'їзду були внесені такі головні питання: звіт голови УРП Л. Лук'яненка, обговорення та затвердження змін та доповнень до статуту та програми, вибори голови та затвердження двох заступників голови УРП, формування Рад партії.

Кульмінаційною точкою першого дня праці з'їзду було обговорення доповіді Л. Лук'яненка та С. Хмари. На з'їзді вони ре-

(Закінчення на стор. 7-йй)

У СВІТІ

В КІНЦІ МИНУЛОГО ТИЖНЯ Мадярщину відвідав президент України Леонід Кравчук зі своїми радниками. Під час офіційних розмов між представниками України і Мадярщини були порушені політичні й економічні питання, а в кінці обидві сторони підписали договір про двостороннє співпрацю в ділянці торгівлі, охорони довкілля, культурної й наукової співпраці. Ці документи свідчать про визнання України, як суверенної держави, — заявив Л. Кравчук кореспондентам, — і ми відкриті Мадярщині, що вона поділяє нашу позицію і розуміє по державницькому проголошену нами декларацію незалежності”. Пізніше Л. Кравчук зустрівся ще окремо з міністром фінансів Мадярщини Міхалем Купою, з яким він обговорив подробиці економічної співпраці, створення спільних підприємств і спеціальних економічних зон.

У зв'язку із збільшенням незалежності Монголії від советського впливу, місцеві відповідальні чинники вирішили, починаючи від 1994 року, ввести національну азбуку замість кирилиці. Кирилиця була примусово введена в цій республіці в 1940 році. Китайське інформаційне агентство „Г'єнгуа” повідомляє, що монголи у віці до 50 років не знають своєї рідної мови, свого алфавіту. Більшість монгольських інтелектуалів користуються виключно російською мовою. В наступному році розпочнеться навчання рідної мови в початкових школах. Покищо не відомо, які заходи будуть прийняті, щоб допомогти монголам опанувати національну азбуку.

ДАВИД ЛЕВІ, міністер закордонних справ Ізраїля, запросив Йорданського короля Гуссейна прибути до Єрусалиму і взяти участь у двосторонніх мирових переговорах. „Приїхавши сюди, каже Леві, він (Гуссейн) наочно переконається, що уряд Ізраїля готовий говорити про умови миру вже тепер, бо цього процесу не можна надовше відкладати”. Леві також підкреслив, що представники Ізраїля в свою чергу можуть приїхати пізніше до Амману для ведення дальших переговорів. Нова ініціатива міністерства закордонних справ Ізраїля викликала позитивні відгуки у Вашингтоні, Лондоні і Парижі. Очевидно, позитивна оцінка ізраїльських заяв королем Гуссейном викликала негативну реакцію Палестинської Визвольної Організації і палестинців, які живуть в обидвох країнах Йорданії і Ізраїлі.

АГЕНТСТВО АССОШЕЙТЕД Пресс повідомило, що у висліді вибуху в останньому вагоні пасажирського потягу, який ішов з Москви до Баку, загинуло 11 осіб, а вісім були тяжко поранені. Спеціалісти думають, інформують ТАСС, що розривний матеріал був підкладений в одне купе вагону. В телевізійній програмі „Время” були показані фотознімки розшарпаного розривом вагона, а диктор повідомив, що КГБ розпочало докладне слідство цього „терористичного акту”. На думку спеціалістів, жертви в людах були б значно вищі, якщо б зрив наступив в середині потягу.

В ОСТАННЬОМУ КІНЦІ ТИЖНЯ в Північній Ірландії зареєстровано два терористичні акти, які викликали гострий засуд і протипакі центрального уряду в Лондоні. Терористи з організації ІРА (Ірландська Революційна Армія) наладували динамітом й іншим розривним матеріалом малий грузовик пустили його без водія в будинок поліції. У висліді трьох поліціянтів було вбито, а 14 були поранені. В іншому випадку терористи самі підклали великої вибухової сили бомбу і знищили будинок своїх політичних противників. Головне військово командування в Північній Ірландії проголосило 48-годинний війнятковий стан в містах тероризму і розпочало розшуки за терористами. Іх, очевидно, тяжко знайти, бо терористична організація ІРА нараховує 15,000 добре вишколених терористів, дії яких схвалює поважне число симпатиків.

ЗСА ДАДУТЬ КРЕДИТИ ДЛЯ СССР І ПОГОДЯТЬСЯ НА ПРИЇЗД М. ГОРБАЧОВА

Вашінгтон. — Президент З'єднаних Стейтв Америки і його радники знову змінили свою думку про справу надання додаткових кредитів в сумі понад одного більйона доларів для Советського Союзу, яку то суму Москва використає для за- купу товарів в ЗСА, щоб хоч тимчасово полегшити економічну ситуацію в СССР, яка, очевидно, з вини комуністичної системи, переживає тепер небувало тяжку кризу.

Більше того, Джордж Буш ставиться тепер більш позитивно до ідеї запрошення советського президента-диктатора Міхаїла Горбачова на лондонську конференцію сімох індустриальних держав, яку первісно висунув президент Франції Франсуа Миттеран і підтримував канцлер німецького уряду Гельмут Кольт. Досі тільки три держави: ЗСА, Великобританія і Японія були проти такого запрошення, бо це може стати небезпечним прицидентом у майбутньому, що кожний з членських держав „великої сімки” буде запрошувати на свою руку „гостей” на конференцію на якій, як відомо, обговорюються важливі питання політики й економіки, випрацюється свого роду стратегія для майбутнього укладу світу в економічному відношенні. Можливо тому комуно-московські керівники наказали витягнути на поле бою найбільшій пропагандивній гарматі, щоб у спосіб тиску заставити західні демократичні країни „запросити” до участі в конференції їхнього президента і генерального секретаря ЦК КПСС, не зважаючи на те, що Советський Союз ще й далі залишається тоталітарною мілітаристською державою світу і не має жодного відношення до західних демократій.

У принципі президент ЗСА Джордж Буш погодився на виділення 1,5 біл. доларів кредиту, кажучи, що „ні зацікавлені допомогти Советському Союзові цим чи іншим способом”. Поки це не стане обидви надпруги, демократичні З'єднані Стейти Америки, і тоталітарний СССР, повинні погодитися ще багато різних справ, — заявив кореспондентам пресовий секретар

В АМЕРИЦІ

НАЯВНИМ ФАКТОМ Є ТЕ, що з кожним роком кількість японських фірм в Америці зростає, але разом із цим росте велике невдоволення серед американських робітників у цих фірмах, які твердять, що японці в ЗСА починають створювати новий спосіб дискримінації, не допускаючи американців на чоловічі становища. Критики, щоправда, заявляють, що це не стосується кожного японського прадавця в ЗСА, але, беручи до уваги судові оскарження щодо дискримінації американських керівників, таких відомих фірм японської індустрії як Матсусіта, Сумітомо чи НЕК Електронікс впродовж тільки минулого року, приходить серйозно розглядати ці закиди. Всі вище згадані судові оскарження були покладені за домовленістю без судових розправ. Ці ж самі критики твердять, що японці, які ніхто інший з чужоземних власників фірм, понад 50 відсотків головних провідних позицій в японських фірмах, в ЗСА наділи японськими керівниками.

РЕЦЕСІЯ НЕ ТІЛЬКИ ЗАЛИШАЄ свої позначки у приватному секторі, але також добирася до окремих відділів Уряду. Департамент здоров'я та громадських послуг через надто великі кошти був змушений зменшити кількість своїх делегатів на щорічну міжнародну конференцію в справах АІДС на 100 осіб. Джан Гіббонс, речник вищезгаданого департаменту, заявив, що це було зроблено з думкою про зменшення витрат пов'язаних із поїздкою на згадану конференцію, що відбудеться цього року у Фльоренції.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖОРДЖ БУШ відідав Туреччину, як повідомило міністерство закордонних справ Туреччини. Згідно з повідомленням, відвідини мали б відбутися від 19-го до 21-го липня та будуть другими відвідинами американського президента. Першим був Двайт Аїзенгавер, який відідав Туреччину в 1959 році. Під час відвідин президент Дж. Буш зустрінеться з турецьким президентом Тургутом Озалам, який відідав ЗСА минулого березня.

КРАЙОВЕ УПРАВЛІННЯ авіонавтики та дослідження простору (НАСА) знову відклало запускання міжпростірної ракети „Колумбія”, бо в останній хвилині знайдено дефект у навігаційній системі ракети. Вже раніше відлет „Колумбія” з технічних причин був відложенний на 10 днів. Цим разом головним завданням залоги „Колумбія” є провести медичні дослідження про вплив невагомості на організм людини. У дев'ятиденних дослідних польетах, крім сімох астронавтів, участь беруть 40 шурів, неозначена кількість медуз і спеціальна лабораторія „Спейслеб”, що є розташована у вантажній частині ракети та важить приблизно 10 тонн.

„Явір” і Н. Матвієнко виступлять на Союзівці

Союзівка. — В суботу і неділю, 15-го і 16-го червня Союзівка гоститиме своїх відвідувачів двома концертами відомих мистецьких сил з України, які відбудуться свої турне по Північно-американському континенті. На цей кінець тижня припадає також сьоме з черги союзове Свято Дня Батька.

Перший концерт відбудеться в суботу в год. 8-йй вечора. Тоді виступить відомий співак українських народних пісень Ніна Матвієнко, яка відбуває своє перше турне в ЗСА. Її турне відбувається під патронатом агенції „Браво” Інтернешенел і концерт буде з оплатою за вступом до залі. Після концерту буде забава, на якій гратиме оркестр ра „Звуки Союзівки”. В оркестрі грають Гриць Гринювель та Степан Бень.

В неділю, о год. 3-йй по полудні, виступить зі своєю програмою вокальний квартет з Києва „Явір”.

Квартет „Явір” існує вже 25 років і користується заслуженим признанням. Він є один з найбільш популярних професійних вокальних ансамблів в Україні і відомий також в інших країнах Європи. Квартет виступає в складі Олеса Харченко, Євген Пруткин, Володимир Дідух і Валентина Реус, всі вони є лавреатами Шевченківської премії, народні артисти України. На гармо-

Вокальний квартет „Явір”

ній акомпаньює заслужений мистець Анатолій Мамалига.

Хоч в 1983 році „Явір” виступав на виставі „Людина і світ” в Монтреалі, а в 1989 році на виставі „Фольклорами” у Вінніпегу, щогорічна подорож по Канаді і ЗСА є першим великим турне квартету. Квартет виконує народні, патріотичні, ліричні та жартівливі

пісні і твори сучасних композиторів, а на це турне доповнивши свій репертуар козацькими та стрілецькими піснями. Заохочується союзівців і інших гостей користати із знижених цін за нічліг та харчування на Союзівці і організувати дводенні автобусні прогулянки. Число телефону Союзівки: (914) 626-5641.

СВОБОДА

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302. Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00
UNA members 1 year — \$15.00. Change of address — \$1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік \$40.00, на півроку — \$22.00, на 3 місяці — \$12.00.
Для членів УНСоюзу \$15.00 річно. За кожну зміну адреси — \$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346

Jersey City, N.J. 07303

Немає загрози війни, — але...

У 1949 році, коли советський союзник у Другій світовій війні перетворився у найбільш грізного противника, засновано військово-політичний блок вільних держав, Північно-Атлантийський Пакт (НАТО). Його історичною заслугою стало те, що впродовж останніх 42-ох років не було в Європі нової воєнної катастрофи. НАТО нараховує тепер 16 держав, у тому числі Америку й Канаду. Часи змінилися. У періоді холодної війни йшли перегони у зброєнні і йшов натиск на Німеччину, щоб більший відсоток щорічного бюджету призначили на військові цілі. Тепер, у зв'язку із з'єднанням двох частин розділеної Німеччини, Німеччина прийняла такі обмеження, які гарантують, що не відродиться її імперіалізм. Німеччина все ж зберігає і збереже поважну роллю в НАТО, бо його генеральним секретарем є Манфред Вернер. Негарну гру веде Франція. У 1966 році тодішній президент Франції Шарль де Голь, який не міг забути Д. Д. Айзенгаверові, що цей затаїв перед ним дату висаду альянських військ у Нормандії, відкликав французькі війська з-під командування з'єднаних військ НАТО з Парижу. Від цього часу ця головна квартира знаходиться у Брюсселі, а Франція є тільки членом НАТО у ділянці політичній.

В останніх двох роках радикально змінилася ситуація в Європі. Усамостійнилися шість колишніх советських сателітних країн і таким чином автоматично розлетівся Варшавський Пакт, заснований Кремлем у протипагу до НАТО. Аж смішно згадати, що Горбачов великодушно пропонував був зліквідувати і НАТО і Варшавський Пакт під знаком миру. Цей мир настав саме тепер з ліквідацією Варшавського Пакту плюс несамовита внутрішня криза в СРСР. Наполеон сказав, що війну можна вести, коли існують три речі — гроші, гроші і гроші. Москва не має зовсім грошей і замість великих харчових резерв, потрібних для прохарчування армії, є довжелезні черги перед харчовими крамницями. Фахівці вирахували, що в Центральній Європі не стало одного мільйона ворожих вояків: 500,000 в усамостійнених сателітних країнах і 500,000 тих, що їх Кремль відтягає з усіх цих країн. До кінця червня мають їх всіх відтягнути, крім колишньої Східної Німеччини, де це будуть советські вояки до 1993 року.

Ця змінена ситуація спонукала лідерів НАТО зреорганізувати свою збройну силу. Над цією справою нараджувалися міністри військових справ у Брюсселі 28-го травня ч.р. Мають значно зменшити з'єднану армію НАТО і перетворити її на менші з'єднання, але з можливістю у випадку кризи негайно перекинути їх на загрожене місце. Хоч статут НАТО передбачав місію цього союзу боронити тільки Західну Європу на базі принципу „Всі за одного — один за всіх”, — то недавня війна проти Іраку висунула потребу перевірити, чи НАТО не повинно вислати своє військо і поза Європу, — як це зробила у згаданий війні Великобританія. Як твердить „Нью Йорк Таймс” з 29-го ч. м. — французька дипломатка старалася переконати Європейську економічну спільноту — фактично блок самих країн Європи — щоб при цій організації створити „європейську армію”. Цю інтригу Міттерана конференція міністрів НАТО у Брюсселі рішуче відкинула — представника Франції там не було. Американський секретар оборони Річард Чейні заповів, що Америка, яка перед війною проти Іраку тримала в Європі коло 350,000 вояків, зменшить це число до яких 200,000, але ставить це до диспозиції головному командуванню НАТО своє летунство і морську флоту. Зберігається теж атомову зброю з уваги на існування її у СРСР: тамошня хаотична ситуація диктує обережність. За традицією — головним командантом збройних сил НАТО є завжди американський генерал. Був ним Д. Д. Айзенгавер, був ним Александер Гейг, тепер є генерал Джан Гевін, який є головою Комісії, що виготовляє цей реорганізаційний план. Його розгляне й вірогідно затвердить Рада НАТО — президент чи прем'єри всіх членських країн НАТО на своєму з'їзді у червні наступного року у Римі.

Західний світ — упорядкований, стабільний на базі демократії, має лідерів, які доросли до свого завдання. Теперішнім лідером цього вільного світу є Джордж Буш, людина з величезним державницьким і дипломатичним досвідом. Демократи й ліберали шарпають його, але можуть спокійно спати, маючи у Білому Домі такого лідера.

Президент СССР Міхаїл Горбачов 24-го травня на своїй підмосковній дачі в селі Ново-Огарево знову влаштував зустріч з керівниками дев'яток союзних республік і 18-ти автономій для обговорення проекту союзного договору. Офіційна советська преса іменує зустріч першим засіданням підготовчого комітету для праці над проектом концепції союзного договору.

Цій зустрічі, як інформуює газета „Коммерсант” з 27-го травня, передувала напівзакрита сесія Верховної Ради СССР, що відбулася 21-го травня, а 22-го травня Рада СССР ухвалила постанову з вимогою узгодити текст проекту нового союзного договору з висновком союзного референдуму та допустити Верховну Раду СССР до участі у підписанні союзного договору. Політичні коментатори розцінюють цю постанову як попередження президентові Горбачову.

Як відомо, 23-го квітня на цій самій дачі з'явився на світ так звана „заява десятих” і підписана угода між президентом Горбачовим та представниками керівництва дев'яток республік про підписання союзного договору в недалекому майбутньому та формування нових органів союзової влади. Відтоді проминув лише місяць, та всі помітили, що підписані угоди в основному виконуються. Такий розвиток подій викликав занепокоєння в депутатах союзу корпусу СССР. Один з керівників „Союзу” Євгеній Коган висловився з цього приводу так: „Ву дожді '9 + 1' ми вбачаємо спробу такого 'оксамитного' перевороту, яким планується

Наталья Осока

ЩЕ ОДНА ЗУСТРІЧ НА ПРЕЗИДЕНТСЬКІЙ ДАЧІ

усунути від влади законно обраних депутатів”.

Отож ВР СССР 21-го травня, виникнувши монітори у фойє для журналістів, обговорювала свої шанси на виживання. Депутати обурювалися, що республіки домовляються між собою самі, а вони, депутати, присутні не як повноважні представники, а лише як експерти, без права брати участь у голосуванні.

Заступник завідувачого відділом ЦК КПСС з правових та законодавчих питань Александер Павлов заявив, що саме „шіснадцять” республіка має право на затвердження договору. На думку Павлова, окрім п'ятнадцяти республік і автономій, є ще одна загальносоюзна, тобто — СССР.

Наступного дня, 22-го травня, ВР СССР ухвалила змінити текст і процедуру укладення союзного договору. М. Горбачов на цьому засіданні не було, оскільки він мав зустріч з прем'єром Італії Джуліо Андреоті. В советській пресі того ж дня з'явився заклики ряду союзних депутатів і деяких депутатів Росії, котрі орієнтовані на Верховну Раду СССР. В публікації „За співпрацю конструктивних сил” автори засуджують „авантюризм і нетерпіння керівництва”, що веде „в обійми нового тоталітаризму”.

Попрошавшись з італійським гостем, президент Горбачов ніяк не відрегулював на цей заклики і на метушню у Верховній Раді СССР, а 24-го травня о 2-й годині

Омелян Твардовський

АКАДЕМІКИ УКРАЇНИ — ПРО СПОРТ, ПОЛІТИКУ, ДІЯСПОРУ

II.

„Я не згідний ні з одним із них” — відповів академік і далі відмітив: „Республіка має сама визначитися і саме за це відповідати. Інша справа, що оборонні підприємства України будуть виконувати замовлення Міністерства оборони Союзу по виготовленню різноманітних засобів стратегічної зброї, наприклад, для військ Рад. Союзу і окремих республік. Це ж стосується і енергетики і транспорту. Вся енергетика належить країні, яка повинна мати прибутки і від того, що на її території тягнуться енергомережі, чи нафтопроводів, газопроводів, як це робиться в інших країнах. Тобто ми на все повинні дивитися відкритими очима: що від нас треба-мусимо платити і одержувати теж, що нам належить. Щодо харчування... Мала Швейцарія сама себе годув, не маючи достатньої кількості зерна для свого народу, а Україна не може себе прохарчувати? Адже деякі райони нашої республіки — еталон урожайності світового стандарту. Неймовірно, але наш чорно зем набагато дорожчий за ті підприємства, які будуються на ньому. Лук'янов боїться, що залишиться без

роботи? Але якщо вони з Горбачовим послухаються, наприклад, до мене, то усвідомлять, що Союз має розпастися на сукупність незалежних держав і що союзні „друкарні” повинні випустити республіканські гроші. А армія-розділитися на стратегічну і національну. Адже це до снаги тільки центрові. Тобто той союзний договір, про який я мислю, це договір про те, як центр має розумно себе саморозформувати, щоб створити нормальний Союз. І цим двома керівниками вистачить роботи на все їхнє життя — до того ж роботи благодарної.

„Останнім часом, продовжувала Донченко, ми тисимо себе сподіваннями — то золотом Полуботка, то новими золотими жилами у східних та західних регіонах України, то даними 'Дойче банку'. Виходить, що ми дійсно не бідного батька діти, то чому ж такі нужденні?”

„Справа в тому, пояснював Юхновський, що навіть якби в Москві сиділи видатні люди, все одно Радянський Союз сковався б до все більшої катастрофи. Бо Союз як союзна не може існувати — це вже підрозумовано з точки зору математичної економіки. І наші комуністи з „верхівки”, мабуть, давно про це знали, та боялися зізнатися. Але це факт.

Закінчення буде.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ
М. Ласовська-Крук

Чорнобиль — тема мистецької виставки в Дітроїті

Від 15-го квітня по 5-те травня 2,000 відвідувачів оглянуло виставку, присвячену відзначенню 5-річчя чорнобильської трагедії. До успіху виставки причинилися приміщення в історичному будинку міста Дітроїту, Скераб клуб, інформаційна підготовка та сама тема виставки.

Чорнобиль налякав людство світу. Він став наріжним каменем, немов „Меморію морі” („Пам'яттю про смерть”) під будівлю дальших технічних здобутків людини. Який шлях вибере людство? Чи розважний, чи гру з вогнем. Мітичний Ікар надто наблизився до сонця, перелітаючи з Крети до Греції. Віск, яким були спаяні крила, розтопився, Ікар утонув в Егейському морі. Цю частину моря називають Ікарійське море. Батько Ікаря, Дедал, летів у належний відділ і пролетів до Греції. Ця аналогія з Чорнобилем насувається на гадку тому, що Чорнобиль став символом нерозважності, особистості і державної безвідповідальності в трі перегонів за технічними здобутками.

Запрошені мистці з України, Канади і ЗСА своїми творами відповіли „реквієм” Чорнобилеві. Це було могутнє реквієм. Якесь похання задула відчувалася у сприйнятті творів глядачами. В каталозі, біля репродукцій творів, були замітки мистців, пояснення, що їх спонукало намалювати образ чи створити скульптуру. Ті замітки допомагали зрозуміти твір, хоч не справа у розумінні твору, а у відчутті його. Декотрі глядачі висловилися: „Мороз пройшов по плечах дивлячись на експонат”. Сама сила вираженої емоції засвідчила навіязання контакту глядача з автором і тим дала доказ вартості образів.

Монументальність декотрих творів, експресивність, кубізм, конструктивізм, футуризм, сюрреалізм, стилізовано урочайшли виставку, робили її багатого. 32 мистці взяли участь. Не було слабого експонату, були добрі, дуже добрі і надзвичайно добрі. Короткими замітками про твори хочу дати не їхню оцінку, а вказати на творчу силу українського духу, української людини, яка спонтанно відгукнулася на пропозицію влаштування виставки присвяченої Чорнобильській трагедії і своїм твором не тільки доказала мистецьку зрілість, але і відчувала моральну відповідальність за ширення правди про жалюгідне екологічно-біологічне положення в Україні.

Дев'ять мистців з України своїми творами задокументували високу технічну досконалість, більшість в цьому монументального стилю Василь Федорук у „Таємниці відкладених яєць” вглиблюється в таємниці екологічної катастрофи як перелюдді до мутації в природі та людських душах. Ігор Шумський — „Геноцид Чорнобильської зо-

Мистці із ЗСА. Дві скульптури. Міртала — „Скелі самотності”, бронза, три постаті зарисовані у скелі та Михайло Вуд — „Аптеозіс II”, композиція з різних мертвих матеріалів, з яких виростає зелена паростя, надія на життя. Роман Бараник „День після”, радіаційної хмари засланяють сонце. Юрій Брездєнь — „Чорнобиль”, тільки синьожовті кінчики залишилися із прапора, майже увесь прапор покрила чорнота-смерть. Дана Феденко-Федорівч — „Жертва”, опромінена радіацією постать. Ден Грашук — вирізки з газет, на них колючий дріт і

(Закінчення на стор. 8-ій)

Оксана Борушенко

БРАЗИЛІЙСЬКА УКРАЇНА

У 1991 році українці в Бразилії починають святкувати століття свого поселення в цій країні. Не зважаючи на малу кількість потрібних документальних матеріалів, головню з перших років еміграції, дослідження цих проблем має певну історію. У Бразилії дослідникам уже пощастило у значній мірі, відтворити тернисті шляхи українців до Бразилії, починаючи з кінця XIX століття.

В іміграційних списках бувають типово українські прізвища в групах слов'янських поселенців в 70-их роках XIX століття. Але на основі архівних даних, перша група українців приїхала зі східної Галичини в серпні 1891 року. Масова іміграція почалася в 1895 році. На протязі двох років, коли бразилійський уряд покривав кошти подорожі, покинуло рідний край понад 5,000 українських родин. У 1897-1907 роках рівно ж понад тисячу родин виїхали на власний кош.

Друга хвиля масової іміграції була між 1907-1914 роками, причому, більшість поселенців була знову з Галичини. Не зважаючи на обставини праці, до Першої світової війни, українська іміграція доходила до 45,000 осіб (вже з природним приростом). Між двома світовими війнами, іміграція до Бразилії була відносно слаба, 9,000 осіб, не лише з Галичини, але також з Волині та Полісся в меншій мірі з Буковини, Закарпаття, як також з-поміж українських поселенців з Югославії.

Після Другої світової війни, від половини 1947 року до кінця 1951 року зареєстровано в бразилійських портах понад 7,000 українців. Ця іміграція складалася з переселенців з України, яких кінцеві війни захопив у Західній Європі. Бразилійський уряд різно вписував українців у державних реєстрах, а роджені в Бразилії входять в реєстри, як бразилійці. Тому важко усталити і докладне число українців у Бразилії. В нинішніх часах оцінюється

їх около 350,000 в цілій Бразилії, з яких 310,000 живе в Парані.

В порівнянні з іншими національними групами українці під економічним поглядом не стоять високо, але є інтегровані в економічне життя країни поселення, як також і в його культурне життя. Зберегли вони рівно ж українську духовність і оживили свої традиції.

Сьогодні відкривається нова сторінка в історії дослідження „Бразилійської України”, що пов'язана з поглядом конкретних зв'язків між Україною і Бразилією завдяки процесам національного відродження, які відбуваються в Україні. Це означає доступ до нових архівних матеріалів, якими у попередні роки не могли користуватися науковці, це означає можливість проведення безпосередніх дослідів чи в Україні, чи в Бразилії, про які раніше не можна було й мріяти. Про це я мала можливість особисто перекоонатися минулого року, коли протягом трьох місяців, на офіційне запрошення Української Академії Наук, досліджувала початки еміграції до Бразилії і, коли особисто ознайомила і з кількістю нових документальних матеріалів, що є в архівах і бібліотеках України і, які належать необхідну дослідити для глибшого вивчення цієї тематики.

У біжучому році, на запрошення Федерального університету Парани, перший раз за повесні роки, з офіційною візитою, прибув гість з України проф. д-р Ярослава Закревська, яка завідує відділом мовознавства Інституту Суспільних Наук у Львові і є відомим дослідником-діалектологом в Україні, що співпрацює у двох міжнародних проєктах пов'язаних з вивченням усіх слов'янських мов. Ярослава Закревська є одним з авторів і редакторів великої праці, яка займає наповторне місце в історії української науки і культури — титомного Атласу української мови, два томи якого вже видані. Українську громаду в Бразилії дуже зацікавила головню другий том цього Атласу, який Федеральний університет отримав в дарунок від відділу мовознавства Інституту Суспільних Наук. Цей томі охоплює діалекти Галичини, звідки приїхало до Бразилії найбільше українських поселенців.

Програма дослідів Я. Закревської була дуже широка, а саме: вивчення стану українського мовлення у Бразилії у двох його формах: літературній і діалектичній. Особливу увагу була звернена на діалекти, які, на думку дослідників, добре збереглися серед окремих громад, предки яких компактно поселилися, ще в перших роках іміграції, головню по колоніях. Результати цих дослідів будуть мати дуже важливе значення, не тільки для мовознавства, але також для історії. На основі типу говірки, якою користуються й досі бразилійські українці, можна ідентифікувати місцевості звідки прибули перші імігранти, бо, як вже згадувало, у багатьох випадках документів ніяких немає, а сучасне третє й четверте покоління, яке вже народилося у Бразилії, не знає звідки прибули їхні предки.

Під час теренових дослідів, на запрошення Українсько-Бразилійської Центральної Репрезентації та інших місцевих інституцій, Я. Закревська виступила біля 25 разів перед українськими громадами в народних домах, школах, семінаріях, вміючи знайти потрібне слово для слухачів різного віку і різного освітнього рівня. Для мене, що на доручення ректора Федерального університету Парани, супроводжувала проф. Закревську у досліді по різних громадах в Парані і Санта Катарині, було особливо зворушливим такий величезний інтерес українських громад до України, до всіх процесів, які там відбуваються. Під час особистого привітання з гостей, як це відзначив у своєму виступі голова Центральної Репрезентації, Маріян Чайковський, це рівнозначне зустрічі з частиною України. Крім дослідної праці, проф. Закревська мала семінари і конференції у Федеральному університеті Парани на спеціальні мовознавчі теми, які викликали велике зацікавлення всіх професорами й студентами.

Офіційна зустріч з ректором університету і запевнення співпраці українських професорів мовознавців й істориків з Федерального університету Парани в проєкті дослідів українських діалектів в Бразилії є запорукою, що бразилійська Україна далі буде духовно з'єднана з країною своїх предків.

ЗАКОНОДАВЦІ З УКРАЇНИ БЕРУТЬ УЧАСТЬ В КОНФЕРЕНЦІЇ З ПИТАНЬ АМЕРИКАНСЬКОЇ УРЯДОВОЇ СИСТЕМИ

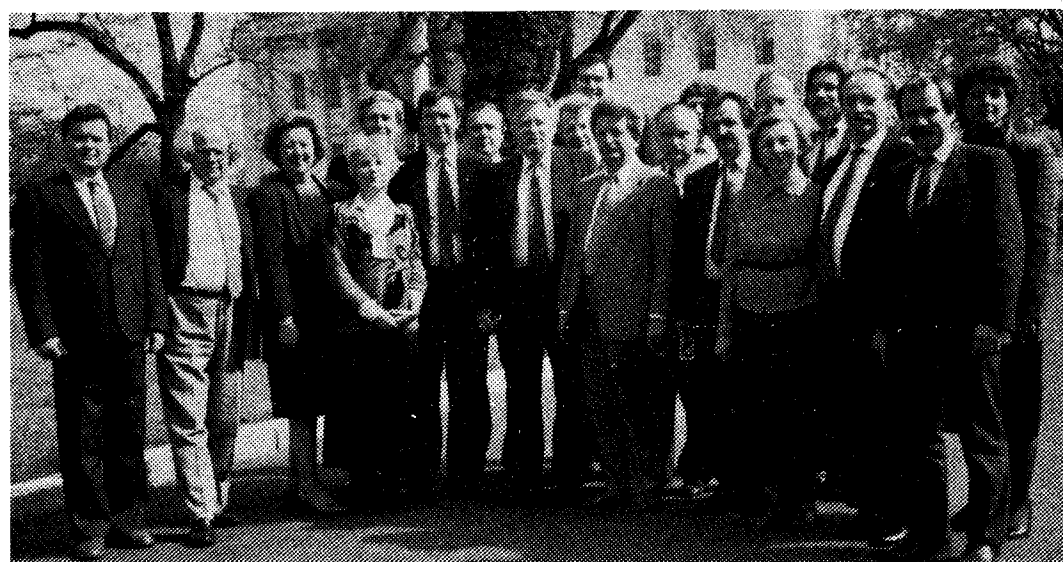
Третього квітня до ЗСА прибула делегація народних депутатів України для участі в десятиденній конференції з питань американської урядової системи. Ця конференція являла собою перше широкомасштабне ознайомлення з урядовими та політичними процесами на федеральному та стейтовому рівнях. Фінансувало її інформаційне Агентство ЗСА. Завідували конференцією професор Чарльз Вайз з університету Індіани та Надія Комарницька-МекКоннелл, голова фірми NKM Associates у Вашингтоні.

Протягом десяти днів, від 3-го до 13-го квітня, делегація з України відвідала Блумінгтон, Індіанаполіс, Чикаго, та американську столицю Вашингтон. У своєму привітальному слові до українських депутатів професор Вайз зазначив: „В той час, коли ви прагнете суверенної української держави, ми надіємося, що конференція з питань американської урядової системи дасть вам краще зрозуміння урядових процесів, які відбуваються в нашій країні. В свою чергу, і ми хочемо від вас чогось навчитися. Представники американського Уряду, законодавці зацікавлені в тому, щоб довідатися більше про Україну, її майбутнє та важливу роль, яку ви відіграєте в її майбутньому”.

Членами української делегації були Володимир Черняк, Вячеслав Чорновіл, Іван Драч, Богдан Горинь, Михайло Горинь, Павло Мовчан, Олександр Мороз, Дмитро Павличко, Алена Пашко, Володимир Пилипчук, Іван Плющ, Лариса Скорик, Олександр Семець і Іван Заяць. Керівниками делегації були Іван Плющ, заступник голови президії Верховної Ради України, та Дмитро Павличко, голова комісії закордонних справ Верховної Ради. Як Плющ, член комуністичної більшості, так і Павличко, член опозиційної Народної Ради, неодноразово підкреслювали різноманітність політичних поглядів серед депутатів. В склад делегації входили колишні політичні в'язні і доволі гострі члени комуністичної партії. Однак, хоч усі члени делегації заявляли, що вони прагнуть до спільної мети — незалежної України, вони не погоджувалися щодо способу й темпів досягнення цієї мети.

Ця конференція є унікальною: вперше в історії Уряд З'єднаних Штатів безпосередньо фінансував програму виключно для української Республіки, здійснивши прецедент для майбутніх програм такого типу. Ініціаторами проведення конференції були університет Індіани та NKM Associates. Організаційний процес почався взимку 1989 року, перший етап завершився у вересні 1990 року, коли Уряд ЗСА погодився дати фонди на проведення конференції.

Українська громада в Америці та різні національні організації також надали фінансову допомогу цьому проєктові. Згідно з першим планом мало бути лише десять учасників. Внаслідок додаткових фондів, зібраних через українську громаду, організатори конференції мали нагоду запросити ще трьох делегатів. Двома головними жертводавцями були ЗУДАК та прихильники Руху в Чикаго, стейт Ілліной. Серед інших жертводавців були прихильники Руху в Дітроїті та Клівленді, Український Комітет Прав Людини у Філадельфії, ватингтонська група українських професіоналів, Американці за людські права в Україні, Координаційний Комітет допомоги Україні, Об'єднання українців Вашингтону, Україно-Американська сітка, Українська Федерация Філадельфії, 78-ий відділ Союзу Українок у Вашингтоні, Комітет України-2000. Серед жертводавців з-поза української громади були адвокатська фірма Gibson, Dunn and Crutcher з Вашингтону, Gte Corporation із Стамфорду, профспілкові товариства AFL-SIO з Вашингтону, фармацевтична фірма ELLI LILL, INS з Індіанаполіс, Індіана. Крім того, Sabre Foundation та видавництво „Смопоскип” подарували

Делегация біля Білого Дому (фото: Х. Липичак і Н. Слюзар)

книжки й інші публікації. А численні добровільні жертвували своїм часом та трудом для здійснення цього проєкту.

Понад п'ятдесят представників американського Уряду та приватних осіб брали участь у конференції. Член Верховного Суду ЗСА Сендра Дей О'Коннор, яка привітала українських депутатів під час обіду в будинку Верховного Суду, підкреслила історичну важливість такої зустрічі. Вона зазначила, що кілька років тому не повірила б, що матиме нагоду вітати делегацію з України. Таку думку поділяли численні учасники десятиденної програми.

Конференція розпочалася в стейті Індіана, де делегати мали першу можливість ознайомитися з американською урядовою системою на рівні стейту. Українських гостей вельми цікавило питання стейтських урядів та їхні взаємозв'язки з Федеральним Урядом. Високопоставлені представники усіх трьох галузей уряду Індіани мали зустрічі з депутатами. Крім того, гостей з України привітали члени Палати Репрезентантів і Сенату стейту Індіана. І обидва органи схвалили резолюцію з офіційним привітом на адресу українських парламентарів. Під час своїх зустрічей з професорами та адміністраторами університету стейту Індіана депутати довідалися про міжнародні програми цього вищого навчального закладу й обговорювали можливість майбутніх програм обмінів студентами, професорами та інформацією. В рамках програми депутати поділилися своїми думками з приводу сучасного становища в Україні із студентами та педагогічним персоналом університету. Вони також мали нагоду оглянути винятково багату колекцію української бібліотеки університету стейту Індіана.

Більшість із письменників серед депутатів з великим задоволенням віднашла в цій колекції свої твори та твори своїх колег.

Після прибуття до Вашингтону депутати розпочали серію зустрічей з високопоставленими представниками усіх трьох галузей американської судової системи, зокрема обов'язками та обмеженнями прокурорів, процесом виборів та призначення суддів. Після обіду для депутатів в будинку Верховного Суду, який влаштувала ватингтонська адвокатська фірма Gibson, Dunn and Crutcher, суддя Богдан Футей зробив короткий огляд американської судової системи. Цікаві розмови стосувалися розподілу трьох галузей управління, системи „перевірки і зрівноваження” (checks and balances), впливу конгресу на роботу виконавчої галузі і також того, як американці надають реального змісту поняттям, які містяться в американській Конституції.

Сенатор Річард Лугар (республіканець, Індіана) розпочав сесію, присвячену американському Конгресові, оглядом ролі та уповноважень цього законодавчого органу. Делегати провели цілий день в дискусіях щодо функцій конгресових комісій, штабу працівників Конгресу, допоміжних органів, наприклад, конгресової дослідної служби. Вони обговорювали роль конгресмена як примирювача своїх виборців, та роль

конгресових „лоббістів”. Були два панелі щодо груп спеціального зацікавлення. Учасники першого панелі розповіли про те, як великі американські бізнеси проводять свою лоббістську роботу в Конгресі. Серед учасників цього панелі була Тая Демчук, спеціаліст із урядових стосунків при Національній Асоціації незалежних страхувальників. В центрі уваги другого панелі, який викликав жваву дискусію, було Україно-Американське „Лоббі” у Вашингтоні. В цьому панелі взяли участь Наташка Гандяк з Американської Урядової Асоціації, член спільної економічної комісії американського Конгресу.

Панель про конгресовий бюджетний процес також виявився дуже корисним, особливо для тих депутатів, які хотіли знати, як вони можуть впливати на урядові процеси і як міністерство оборони, Президент та Конгрес, які складаються з цивільних осіб, контролюють військову галузь.

Після зустрічі з сенатором Дуомом (республіканець, Канзас) члени делегації завітали до національного Фонду сприяння демократії. Цю зустріч організувала Надя Дюк. Раніше того дня Адриан Каратницький, керівник дослідного бюро AFL-CIO, влаштував для депутатів зустріч з пред-

ставниками цієї профспілкової організації. В центрі уваги були шахтарські страйки в Україні.

Згідно з Робертом МекКоннеллом із фірми Gibson, Dunn and Crutcher, який організував ватингтонську частину програми, „ця конференція дала нагоду депутатам ознайомитися з американською системою управління і стати активними членами цього процесу. Вони зустрілися з радниками Президента із питань радянської політики в Раді Державної Безпеки, з конгресменом Лі Гемітоном, головою підкомісії Палати Репрезентантів із справ Європи і Близького Сходу та з лідером республіканської меншості в Сенаті сенатором Бобом Дуомом. Під час цих зустрічей гості з України не лише довідалися про діяльність американського Уряду, але також висловили свої думки, що стосуються американської політики. Вони представили свої погляди щодо ситуації в Україні та в радянській імперії. В ході цих зустрічей депутати здивували деяких осіб. Не всі сподівалися бачити таку твердість поглядів та одностайність в справах ключових питань. Той факт, що такі погляди виявляла делегація, члени якої є прихильниками різних політичних партій, лише надав їхнім висловлюванням більшої важливості та авторитетності”.

Програми Інформаційного Агентства ЗСА значною мірою посприяли зусиллям Україно-Американської громади. Українці у Вашингтоні, Чикаго та стейті Індіана вітали делегацію з приїздом до їхніх міст. В Чикаго депутати святкували Великдень з українськими родинами і мали нагоду зустрітися з ширшим громадянством. У Вашингтоні депутати були гостями на кількох прийняттях. Мали нагоду почути виступ симфонічного оркестру в Культурному Центрі імені Кеннеді. І брали участь в бенкеті, організованому усіма українськими організаціями столиці. Одного ранку комітет „Україна-2000” організував сніданок для депутатів, на який було запрошено усіх американців українського походження, які працюють в урядових американських установах.

Під час перебування в американській столиці українські депутати поклали вінки квітів біля пам'ятника Тарасові Шевченку і біля пам'ятника Джорджу Вашингтону. Деякі члени делегації зазначили, що в незалежній Україні перший пам'ятник, який буде споруджений для вшанування не-українця, буде пам'ятник першому американському президентові Вашингтону.

Незважаючи на те, що програма була вичерпна і дуже щільна, інтенсивна, депутатам не бракувало енергії. Рівень їхньої зацікавленості залишався високим до останнього дня. Делегати були свідомі того, що дуже багато людей спричинилося до успіху цієї програми. Вони висловили особливу вдячність за майстерну роботу перекладачів Марти Зелік та Юрка Саєвича. Під час останньої зустрічі з представниками Інформаційного Агентства ЗСА депутати дали високу оцінку організаційному рівневі конференції, підкресливши, що вони повертаються додому з новим і вартим знанням, яке сприяє їм у їхніх намаганнях встановити нову урядову систему в Україні.

У своїх заввагах до делегатів Надія Комарницька-МекКоннелл, покидаючи нас Шевчина, який у 1857 р. запитував, коли ми діждемося Вашингтона з новим і праведним законом, а діждемося такий колишній, висловила надію, що, можливо, якимось мірою ця конференція допоможе вам ступити на шлях реалізації Шевченкової мрії. І хоч вже багато було сказано про історичний характер відвідин цієї делегації, я знаю, що ми усі переконані, що згодом такі візити будуть відбуватися в рамках нормальних дипломатичних стосунків між З'єднаними Штатами та Україною”.

Організатори конференції Р. і Н. МекКоннелл (посередині) з І. Засцем (зліва) і Е. Гуцуляком та І. Плющем

Д. Павличко вручає копію Декларації суверенітету членові Верховного Суду ЗСА С. Дей О'Коннор

Український Канадський Дослідно-документаційний Центр розгортає широку діяльність

Український Канадський Дослідно-документаційний Центр (УКДЦ) уже відомий на Заході своїм знаменитим фільмом „Жнива розпачу”, який здобув 10 міжнародних нагород. Найважливіше, однак, це те, що в тому фільмі світ побачив факти й докази про страшну штучно створену голодову катастрофу в Україні. Фільм викрив совєтські заперечення, нібито голоду не було, а також брехливу пропаганду американського журналіста Волтера Дюранте, який дістав престижну нагороду Пуліцера за свій репортаж з СРСР. У вересні 1990 року фільм „Жнива розпачу” показано на першому українському кінофестивалі „Кінофест Земля”. За свою працю Центр отримав призначення з України від Михайла Гориня, генерального секретаря Руху, та Вячеслава Чорновола, голови Львівської обласної Ради народних депутатів.

У вересні 1990 року Центр провів конференцію про страшний голод у світі нових дослідів. Виступали науковці з України, Європи, ЗСА і Канади. Найбільшого розголосу в англійській пресі Торонто здобула Сузан Тейлор, яка написала книжку про горезвісного Дюранте п. н. „Stalin's Apologist” („Апологет Сталіна”). На початку своїх дослідів вона дивилася на Дюранте як на визначного американського журналіста, але скоро дійшла до протилежного висновку. Хоч не виглядало, щоб Дюранте був на безпосередній службі НКВД, однак його хворобливі амбіції та жадоба слави зробили з нього вигідне знаряддя в руках Кремля, якому він, за увагу до його особи й великі привілеї в Москві, платив вигідною для них брехнею. І не буде ніколи відомо, скільки людей було б врятовано від голоду, якщо б Дюранте писав правду. Дюранте також став на дорозі англійському журналістові в Москві, Малколму Макгірді, який, незважаючи на офіційну заборону, таки поїхав на Україну й побачив на власні очі велику трагедію. Не всі його репортажі поміщували „Манчестер Гардіан”, головним тому, що „славний” Дюранте писав протележне в „Нью-Йорк Таймс”.

Під час конференції на бенкеті виступали Вячеслав Чорновіл і його дружина — поетеса Алена Пашко.

Під час перебування в американській столиці українські депутати поклали вінки квітів біля пам'ятника Тарасові Шевченку і біля пам'ятника Джорджу Вашингтону. Деякі члени делегації зазначили, що в незалежній Україні перший пам'ятник, який буде споруджений для вшанування не-українця, буде пам'ятник першому американському президентові Вашингтону.

Незважаючи на те, що програма була вичерпна і дуже щільна, інтенсивна, депутатам не бракувало енергії. Рівень їхньої зацікавленості залишався високим до останнього дня. Делегати були свідомі того, що дуже багато людей спричинилося до успіху цієї програми. Вони висловили особливу вдячність за майстерну роботу перекладачів Марти Зелік та Юрка Саєвича. Під час останньої зустрічі з представниками Інформаційного Агентства ЗСА депутати дали високу оцінку організаційному рівневі конференції, підкресливши, що вони повертаються додому з новим і вартим знанням, яке сприяє їм у їхніх намаганнях встановити нову урядову систему в Україні.

У своїх заввагах до делегатів Надія Комарницька-МекКоннелл, покидаючи нас Шевчина, який у 1857 р. запитував, коли ми діждемося Вашингтона з новим і праведним законом, а діждемося такий колишній, висловила надію, що, можливо, якимось мірою ця конференція допоможе вам ступити на шлях реалізації Шевченкової мрії. І хоч вже багато було сказано про історичний характер відвідин цієї делегації, я знаю, що ми усі переконані, що згодом такі візити будуть відбуватися в рамках нормальних дипломатичних стосунків між З'єднаними Штатами та Україною”.

Над підготовкою цієї антології працював упродовж кількох років гурт наших диригентів і композиторів. В цьому році увесь цей музичний дорібок готовий до друку. Антологія охоплює 25 пісень, а також оперу „Олена” композитора Андрія Гнатюка, який виконав свій твір однією з найкращих жінок української музики, яка зберегла національне обличчя свого на-

роду. Виставка призначена для всіх шкіл Торонто й околиць, а повідомлення й запрошення отримають всі шкільні ради провінції Онтаріо.

Навчальні матеріали будуть для трьох вікових груп учнів народних шкіл (primary, junior, senior) та для середніх шкіл — high schools. Для державних шкіл матеріали будуть англійською, а для українських — українською мовою.

Експонати — це великих розмірів світлинні піонерів, церков, пам'ятників, будівель; мапи України, місцевостей з українськими назвами та імігрантських поселень в Канаді; документи, наприклад, паспорт, грамоти, довідки.

Це вперше всі школи Торонто, з двомільйонним населенням і кількадесятьма великими етнічними групами, познайомляться з історією України та життям української громади в Канаді.

Теперішній проєкт

Під сучасну пору центр поширив свою діяльність на важливий проєкт. Центр збирає матеріали до другого документального фільму: „Україна в Другій світовій війні”. В дійсності буде два документальні фільми: одногодинний — про участь українців в канадських збройних силах (це проєкт з нагоди сторіччя поселення українців в Канаді) та другий — про Другу світову війну. Досі зібрано близько сотні відеозаписів та понад 150 звукозаписів про цей період ще однієї руїни українських земель.

Фінансування

Центр, в основному, діє завдяки добровільним працівникам. При такій організації неможливо виконати навіть малу частину завдань Центру, який стає „оком і вухом” не тільки для чужих дослідників, але й для самої України. Ці завдання просто неможливо виконати, поки Україна не буде незалежною державою. Створення фонду для безперервної праці й обслуговування дослідників, шкільної молоді й громадськості в такому великому й важливому місті, як Торонто, необхідна вимога. Тому Центр проводить збірку фондів.

Пожертви просимо складати на: Ukrainian Canadian Research and Documentation Centre, 620 Spadina Ave., Toronto, Ontario, M5S 2N4; Tel: (416) 966 1819.

Р. Колісник

Антологія пісень М. Шашкевича

У 1991 році, 6-го листопада, минуло 180 років з часу, коли в Підліссі на Золочівщині побачив світ Маркіан Шашкевич, поет та майбутній будитель українського народу на західних землях України. Виростає він в часі найбільшого упадку нації, в часі, коли рідну мову народу намагалися заступити чужою, коли живе рідне слово, перестало звучати в церквах. Українській нації вороги готували вже похоронні відправи — й ось тоді на горизонті з'явився львівський богослов Маркіан Шашкевич, який разом зі своїми однодумцями виповів вітну станові загинання національного кореня й повів боротьбу за відродження нації.

Інститут-Заповідник Маркіана Шашкевича у Вінніпезі, який посвятив свою працю студіям Шашкевичевої доби і від часу заснування (1961-го р.) видає низку наукових праць, має в плані привітати дату народження Маркіана Шашкевича окремою пісенною антологією, тобто збірником музичних творів до слів Маркіана Шашкевича, на яких виховувались молоді покоління, горді зі свого національного походження.

Над підготовкою цієї антології працював упродовж кількох років гурт наших диригентів і композиторів. В цьому році увесь цей музичний дорібок готовий до друку. Антологія охоплює 25 пісень, а також оперу „Олена” композитора Андрія Гнатюка, який виконав свій твір однією з найкращих жінок української музики, яка зберегла національне обличчя свого на-

роду. Виставка призначена для всіх шкіл Торонто й околиць, а повідомлення й запрошення отримають всі шкільні ради провінції Онтаріо.

Навчальні матеріали будуть для трьох вікових груп учнів народних шкіл (primary, junior, senior) та для середніх шкіл — high schools. Для державних шкіл матеріали будуть англійською, а для українських — українською мовою.

Експонати — це великих розмірів світлинні піонерів, церков, пам'ятників, будівель; мапи України, місцевостей з українськими назвами та імігрантських поселень в Канаді; документи, наприклад, паспорт, грамоти, довідки.

Це вперше всі школи Торонто, з двомільйонним населенням і кількадесятьма великими етнічними групами, познайомляться з історією України та життям української громади в Канаді.

Теперішній проєкт

Під сучасну пору центр поширив свою діяльність на важливий проєкт. Центр збирає матеріали до другого документального фільму: „Україна в Другій світовій війні”. В дійсності буде два документальні фільми: одногодинний — про участь українців в канадських збройних силах (це проєкт з нагоди сторіччя поселення українців в Канаді) та другий — про Другу світову війну. Досі зібрано близько сотні відеозаписів та понад 150 звукозаписів про цей період ще однієї руїни українських земель.

Фінансування

Центр, в основному, діє завдяки добровільним працівникам. При такій організації неможливо виконати навіть малу частину завдань Центру, який стає „оком і вухом” не тільки для чужих дослідників, але й для самої України. Ці завдання просто неможливо виконати, поки Україна не буде незалежною державою. Створення фонду для безперервної праці й обслуговування дослідників, шкільної молоді й громадськості в такому великому й важливому місті, як Торонто, необхідна вимога. Тому Центр проводить збірку фондів.

Пожертви просимо складати на: Ukrainian Canadian Research and Documentation Centre, 620 Spadina Ave., Toronto, Ontario, M5S 2N4; Tel: (416) 966 1819.

Р. Колісник

Родові та дала здоровий напрям майбутньому поступові.

Щоб належним чином вшанувати жертводавців, Куратор Інституту-Заповідника вирішила вмістити імена всіх добродійців на спеціальних сторінках цієї антології. До категорії меценатів будуть вписані ті, хто пожертвує 1,000 доларів і більше. До категорії фундаторів — ті, які зложать 250 дол. і понад. Категорія добродійців обіймає ті прізвища тих, які зложать 50 дол. і більше. Всі названі в цих категоріях отримають пам'ятковий примірник антології. Вони теж отримають посвідки для податкових цілей.

Просимо всіх щедро відгукнутися. Підготуємо до гідного вшанування пам'яті Великого Маркіана. Адресувати: Markian Shashkevych Center, 544 Selkirk Ave., Winnipeg, Man. R2W 2M9, c/o North Wpg Credit Union Ltd. Acct. 13866.

голова — д-р Михайло Марунчак

музичний референт — Юрій Гнатюк

Маємо на складі книжку

МАРТИРОЛОГІЯ УКРАЇНСЬКИХ ЦЕРКОВ

(у чотирьох томах)

ТОМ II.

УКРАЇНСЬКА КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА

Документи, матеріали, християнський самвидав України.

Упорядкували і зредагували Осип Зінкевич і м. Тарас Лончина; Українське Видавництво „Смопоскип” ім. Василя Симоненка, Торонто, Балтимор, 1985, сторін 839. Ціна з пересилкою \$31.00.

Мешканці стейту Нью Джерсі обов'язує 6% продажного податку.

Svoboda Book Store

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

УКРАЇНСЬКОМУ ВІЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТОВІ У МЮНХЕНІ — 70 РОКІВ

1921 — 1991

СТОРІНКИ ІСТОРІЇ УВУ

ВІДОЗВА

(Січень, 1991)

Воєнні і революційні потрясіння, яких безпинно зазнає Україна не сприяють розвитку української культури і плеканню української науки. Правильний хід шкільної науки на Україні перерваний від ряду літ, а разом з тим новоосновані українські університети мусіли застановити свою працю. Не краще як на Великій Україні є становище української науки і в Галичині. Українські катедри у львівському університеті знесено, а польська влада не заважала перед лицем світа заборонити українській молоді доступ до львівського університету і до всіх інших вищих шкіл. Велика кількість українських учених, професорів, живе на еміграції без можливості працювати на полі рідної науки або вчитися в чужих університетах; велика кількість українських студентів коротає свої літа на чужині, часто не допускаючи до студій у чужих університетах, а на кожний спосіб позбавлена можливості віддатися тим наукам, які може їй дати тільки своя рідна висока школа. Не малий відсоток української молоді на еміграції не може користатися з чужих шкільних установ з причини відповідного браку знання чужих мов.

Згляд на занедбання української науки і на школу для українського народу задля неможливості виховувати молоді генерації в рідній науці спонукав Союз Українських Журналістів і Письменників, як загальну організацію українських культурних робітників, в порозумінні із живучими за кордоном українськими професорами і іншими ученими подумати над способами, як запобігти цьому основному недолікові. З порозуміння з українськими студентськими колами і з ширшими колами українського громадянства на еміграції зродилася наперед думка організувати українські наукові курси, які й відбулися на протязі останніх місяців минулого року. Успіх цієї першої спроби дозволив подумати над способами переміни несистематичних наукових курсів на правильну високу школу, яка могла б дати можливість плекати рідну науку в правильний спосіб і заступити на чужині недостаток понівечених вищих шкіл в Україні. В результаті тих заходів вийшла потанова заснувати в Відні, де зібралось найбільше число українських емігрантів таку вищу школу, яку і відкрито святочно дня 17-го січня у Відні як Український Вільний Університет.

Добором програми УВУ, який наразі обіймає два факультети: а) факультет права і суспільних наук і б) філософський, наближаються до типу державних університетів, однак, головним принципом, згідно з яким керувалися основателі і організатори УВУ, було не тільки заступити в межах можливості університет державного типу, але дати йому можливість розвитку як незалежного від широких громадських чинників храмові української науки. Ціллю УВУ являється ширення вищої освіти в усіх напрямках людського знання шляхом наукових викладів та інших форм навчання при забезпеченні повної волі погляду та напрямку думання. Визначаючи одиноким критерієм навчання науковий метод і поглиблення предмету основники і організатори УВУ погодилися допустити до основної професорської колегії виключно тих вчених, які досі були професорами або доцентами вищих шкіл, і тільки та колегія рішає про допущення до викладів інших учених сил будь-то як професорів, як лекторів, які досі дали доказ своєї фактичної кваліфікації. Придержуючись принципу наукової строгості зроблено на УВУ виїмок супроти державних університетів в тім напрямі, що, визнаючи право всіх на побирання науки, допущено на УВУ з правом складання іспитів всіх охочих без огляду на їх формальну підготовку.

Урядовою і викладовою мовою УВУ є, розуміється, мова українська. В міру потреби маєється, однак, на увазі покликувати для викладів, незаступлених українськими силами, учених іншої національності.

Перед очима українського громадянства ясно стоїть велике завдання і значення цієї покликаній до життя за кордоном наукової інституції, яка має на меті плекання рідної науки і освіти культурних робітників, так потрібних для народу, якого світ молоді і досі погигає в світовій війні, для українського народу і досі не закінчений. Так як Український Вільний Університет є культурною установою вільною від всяких зверхних і передусім від політичних впливів, так не повинно бути ні одного українського громадянина, свідомого мети і закінчення УВУ, який не поспішив би в міру можливості з матеріальною допомогою для цього одногокожного тепер пристановища української науки. На заснування УВУ визначив із своїх невеличких фондів Союз Українських Журналістів і Письменників підмогу, яка поклала основи цієї інституції, та не дасть їй змоги ні поширити свої програми, ні забезпечити її існування на час потреби ані її хоч саяк-так вивінувати. Не маючи з браку фондів окремого приміщення УВУ мусить тутитися по відкуплених на цю ціль Управою міста Відня клясах віденських шкіл, не маючи часто найбільш необхідних середників навчання не має хоч би найскромнішої книгозбірки.

Уможливлення продовження і поширення діяльності УВУ є безперечно обов'язком українського громадянства. Серед еміграційних злиднів доконується велике культурне діло, кладеться підвалини під український університет, який при першій можливості буде перенесений до краю, забираючи туди з собою всі духові і матеріальні здобутки. Через те кожний громадянин-українець сповнить свій культурний обов'язок супроти свого народу, коли по мірі своєї спроможності поспішить з датком на УВУ. Нехай не буде ні одної свідомої одиниці, ні одної української інституції, ні одного українського товариства, яке не поспішило б з допомогою на здвигнення храму української науки! Всі датки будуть оголошені у важніших українських часописах.

За Ряду Українського Вільного Університету:
Д-р О. Колесса, проф. Львів. Унів., голова УВУ
Д-р С. Дністрянський, проф. Львів. Унів., голова відділу права і сусп. наук УВУ
Іван Ганицький, ректор Київ. Унів. в.о. голови відділу філософського УВУ
Д-р В. Старосольський, проф. Кам'ян. Унів., заступник голови відділу права і сусп. наук УВУ

За Управу Союзу Українських Журналістів і Письменників:
Д-р В. Кушнір, голова Союзу Українських Журналістів і Письменників
О. Олесь, товариш гол. Союзу Укр. Журн. і Письм., голова Унів. Комісії
О. Баранів, в.о. секретаря Союзу Українських Журналістів і Письменників

За українську академічну молоді:
І. Федів, голова укр. акад. тов. „Січ“, представник акад. молоді в Університетській Комісії
М. Обрізків, відпоручник слухачів до Ради прав. відділу УВУ
В. Скорик, відпоручник слухачів до Ради філософ. відділу УВУ

Адреса для листів: Олександр Кандиба (О. Олесь), Wien, VIII, Langeasse 25. Austria.

Проф. д-р Наталія Полонська-Василенко

Віденський період УВУ (17-го січня — 16-го вересня 1921 р.)

Український Вільний Університет за півстолітнє життя пережив багато змін і відбивав на своїй історії ті етапи, що їх переживала наша українська еміграція. Зародився Український Вільний Університет у Відні, який був в ті часи головним осередком української еміграції. У Відні скупчилося багато української інтелігенції, серед неї видатних політичних діячів та вчених переважно з Західної України. Ще взимку 1920 р. розпочалися академічні виклади для українського активу різного віку та освіти, але переважно для студентської молоді. З розростом викладів вирішено було перетворити їх на систематичні курси. Так постав Український Вільний Університет. Головним ініціатором та першим ректором його став професор Олександр Колесса. Крім нього в цей перший період Українського Вільного Університету брали участь професори: І. Ганицький, С. Дністрянський, В. Кушнір, В. Старосольський тощо.

17 січня 1921 р. відбулося урочисте відкриття УВУ у Відні, і це є справжня дата початку його історії. Відкриття було два відділи: філософський та правничий. Професорами в цей період були: О. Колесса (ректор), Д. Антонович, І. Горбачевський, С. Рудницький, С. Сталь-Стоцький (на філософському відділі). С. Дністрянський, Р. Лашенко, В. Старосольський, А. Яковлів (на правничому). Студентів було 90. Проте, незважаючи на добру волю, видатний склад професури, наявність слухачів, інші умови виявилися несприятливі. Не було матеріальної підтримки, бо ті українські громадські установи, які її обіцяли, самі занепадали. Виникла думка про перенесення УВУ на інший терен.

А втім і сам Відень почав втрачати становище головного осередка української еміграції: першество переходило до Праги, куди поділися тисячі української молоді. Серед них було багато осіб, що не закінчили університетську освіту внаслідок війни, чи не встигли взагалі розпочати. Для них, звичайно, свій український університет був справжньою мрією. Уряд Чехословацької Республіки, на чолі якого стояв президент Т.Г. Масарик, дуже сприятливо поставився до перенесення УВУ з Відня до Праги і 16 вересня 1921 р. Український Вільний Університет був вдруге відкритий, і так почався другий період його історії. Чехо-Словацький уряд давав УВУ значну субсидію, а головним стилем студентам, що дали можливість тисячам людей дістати вищу освіту.

Відень. Будинок УВУ на Лерхенгассе.

19 (тепер магистрат)

Перший ректор УВУ проф. Олександр Колесса

Вісім і сам Відень почав втрачати становище головного осередка української еміграції: першество переходило до Праги, куди поділися тисячі української молоді. Серед них було багато осіб, що не закінчили університетську освіту внаслідок війни, чи не встигли взагалі розпочати. Для них, звичайно, свій український університет був справжньою мрією. Уряд Чехословацької Республіки, на чолі якого стояв президент Т.Г. Масарик, дуже сприятливо поставився до перенесення УВУ з Відня до Праги і 16 вересня 1921 р. Український Вільний Університет був вдруге відкритий, і так почався другий період його історії. Чехо-Словацький уряд давав УВУ значну субсидію, а головним стилем студентам, що дали можливість тисячам людей дістати вищу освіту.

До першої світової війни не пощастило українцям ні в Російській, ні в Австрійській імперіях вибороти свій український університет, хоч по університетах Відня, Праги, Кракова, Львова, Чернівців, Петрограду, Москви, Харкова, Києва, Одеси й Варшави викладали багато українських учених. Саме українське суспільство спромоглося тоді тільки на університетські курси у Львові та на зимовий народний університет у Чернівцях, на зразок данських народних університетів. Після світової війни, в бурі революції, український нарід став будувати свою Академію Наук і свої університети, та злочасний рік 1920 не унівав успіхом наших змагань.

1921 року у Відні наші письменники й журналісти, при співучасті Михайла Грушевського та Вячеслава Липинського дали почин до організування Українського Вільного Університету, що його наприкінці 1921 року перенесено з Відня до Праги. Там його хрищенням батьком став президент Чехословацької Т. Масарик. Цей слов'янський філософ перший думав про Сполучені Держави Європи та про посередництво Чехословацького між Сходом, передусім — Україною, та Заходом, передусім — Німеччиною. Ще одно заважило тут, — і чув я це з власних уст Томи Масарика. Він пам'ятав прихильність уряду Центральної Ради, зокрема проф. О. Шульгина, що допоміг чеським легіонам спокійно відступити із Східного Фронту та переїхати через Україну на Сибір для продовження своєї боротьби. Чехословацький уряд прийняв УВУ на бюджет міністерства закордонних справ, і тут, у Празі, УВУ діяв до 1945 року. Від большевицької навали він щасливо врятувався перенесенням до Мюнхену під американську окупацію і там діє досі під опікою нашого Владика Преосвященного Івана Бучка та частково баварського уряду, який не забув, що Дунай подає руку Дніпру в Чорному морі. Ось коротка історія УВУ.

Щоб справедливо оцінити діяльність УВУ треба глянути на його значення не тільки з погляду української науки, але й усього нашого життя та нашої визвольної боротьби.

Поперше. Цей університет створила не чужа влада, а саме українське суспільство, вільна частина нації, її

Український Вільний Університет є хронологічно першою українською високою школою не тільки в Празі, але за кордоном взагалі. Його перенесення до Праги, яке забезпечило йому тут довготривале існування, було здійснене завдяки прихильному ставленню багатьох тодішніх урядових і академічних чеських чинників, що з ними УВУ в Празі від початку встановив добрі відносини. Він користувався прихильністю й допомогою Карлового Університету; йому виявили своє розуміння та симпатії як президент Масарик, так і чеська влада, з якими особливо в перших роках ректори й сенат університету були в живому зв'язку.

На визначних урочистостях в Празі УВУ заповняло місце рівноправне з іншими університетами. Наприклад, на конгресі професорів високих шкіл в Празі в 1922 році ректор УВУ було покликане разом з ректорами чужих університетів до почесної президії конгресу, який відкривали в присутності президента, чужих місій, влади, послів, сенаторів і біля 500 професорів високих шкіл.

Виклади відбувалися в аудиторіях Карлового Університету, найбільше в приміщеннях стародавніх Клементинум і Кароліну, а також в різних його інститутах. Так само, канцелярія деканатів спочатку містилася в Кароліну, а канцелярія сенату містилася в приватному помешканні ректора Колесси. Але вже в 1922 році всі ці установи зосередилися в приміщенні посольства Західно-Україн-

До першої світової війни не пощастило українцям ні в Російській, ні в Австрійській імперіях вибороти свій український університет, хоч по університетах Відня, Праги, Кракова, Львова, Чернівців, Петрограду, Москви, Харкова, Києва, Одеси й Варшави викладали багато українських учених. Саме українське суспільство спромоглося тоді тільки на університетські курси у Львові та на зимовий народний університет у Чернівцях, на зразок данських народних університетів. Після світової війни, в бурі революції, український нарід став будувати свою Академію Наук і свої університети, та злочасний рік 1920 не унівав успіхом наших змагань.

1921 року у Відні наші письменники й журналісти, при співучасті Михайла Грушевського та Вячеслава Липинського дали почин до організування Українського Вільного Університету, що його наприкінці 1921 року перенесено з Відня до Праги. Там його хрищенням батьком став президент Чехословацької Т. Масарик. Цей слов'янський філософ перший думав про Сполучені Держави Європи та про посередництво Чехословацького між Сходом, передусім — Україною, та Заходом, передусім — Німеччиною. Ще одно заважило тут, — і чув я це з власних уст Томи Масарика. Він пам'ятав прихильність уряду Центральної Ради, зокрема проф. О. Шульгина, що допоміг чеським легіонам спокійно відступити із Східного Фронту та переїхати через Україну на Сибір для продовження своєї боротьби. Чехословацький уряд прийняв УВУ на бюджет міністерства закордонних справ, і тут, у Празі, УВУ діяв до 1945 року. Від большевицької навали він щасливо врятувався перенесенням до Мюнхену під американську окупацію і там діє досі під опікою нашого Владика Преосвященного Івана Бучка та частково баварського уряду, який не забув, що Дунай подає руку Дніпру в Чорному морі. Ось коротка історія УВУ.

Щоб справедливо оцінити діяльність УВУ треба глянути на його значення не тільки з погляду української науки, але й усього нашого життя та нашої визвольної боротьби.

Поперше. Цей університет створила не чужа влада, а саме українське суспільство, вільна частина нації, її

Д-р Блянка Єржакова

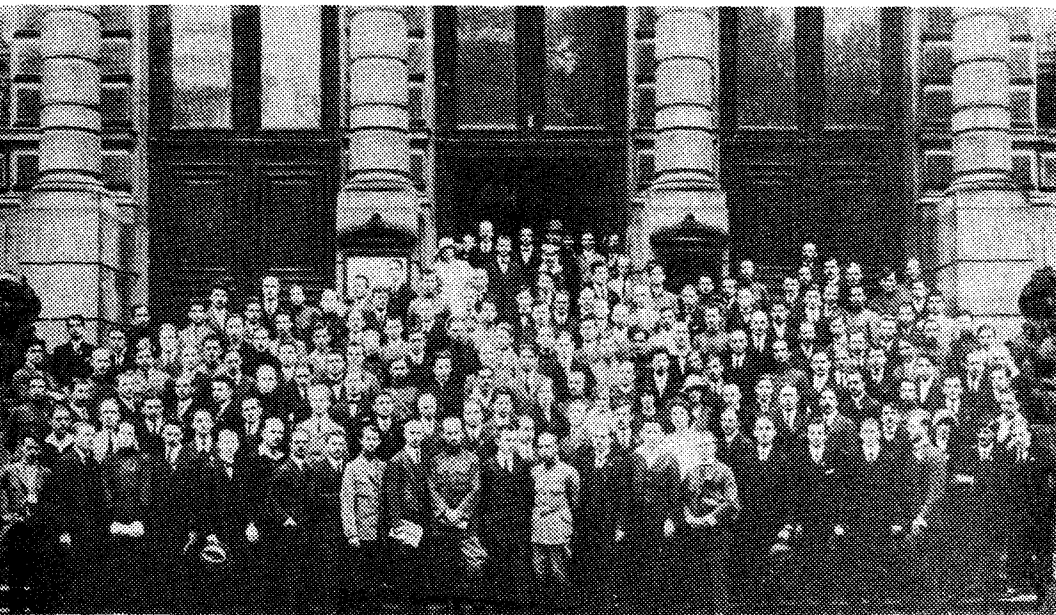
Празький період УВУ (1921-1945)

ської Народної Республіки в Празі 2, вул. Штепанська 49, звідки в 1934 р. перенеслося на сусідню вулицю Ве Сметках 29.

З перенесенням УВУ до Праги, він почав керуватися принципами Карлового Університету. Він засвоїв собі структуру, правила та регулярні Карлового Університету, якими керувалося як в адміністративних, так і в наукових справах. Це мало дуже корисні наслідки, які влегшували рішення УВУ у багатьох складних питаннях. Співробітництво УВУ з Карловим Університетом виявилось також і в тому, що УВУ часом запрошував чеських професорів

для переводження іспитів з дисциплін, з яких УВУ не мав власних професорів.

Роблячи підсумок 7-літньої діяльності УВУ ректор Олександр Колесса на святковій інавгурації 28.X.1928 стверджував: „Український Університет в Празі є інституція вільна, то не є державна, приватна, але із фактичним правом прилюдности; вона здобула собі авторитет і признання завдяки своїй позитивній науковій праці і своїй організації. Зобов'язують наш університет ті самі організаційні закони і принципи, які, століттями осяєні, зобов'язують на Карловому чеському університеті...“

Прага. Студенти УВУ та інших високих шкіл. 1922 рік.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(Доповідь з нагоди його 30-річчя, виголошена в Нью Йорку 24. XII. 1951 року)

політична еміграція. Створила вона його в хвилину трагедії наших змагань, в хвилину загрози, що до політичної катастрофи приєднається ще й загрозить нашої науки. І саме в ці хвилини, коли ми втратили політичну незалежність, УВУ здійснив незалежність нашого духа, нашої науки. УВУ об'єднав учених усіх земель і врятував великі традиції шкіл М. Грушевського, великого Горбачевського, уч-

боронячи наше природне право до самостійності.

Потрете. Європейський університет — це не просто наукова асоціація, а наукова асоціація, що вчить, виховує прийдешнє покоління науковців, дослідників, професорів. І це велике завдання УВУ виконав для нації з честю; виховав кілька тисяч молоді, сотні молодих журналістів, учителів та професорів, що гідно продовжують його традиції. Але уні-

ковської окупації, і в рр. 1947-48 здивував у Мюнхені американців своїми 5 сотнями студентів (між ними були й білоруси, латвіси, німці, поляки, жиди й росіяни) та 70-ма професорами. Університет прийняв був у свій склад і професора грузина д-ра Накашідзе для кавказології та професора білоруса д-ра Яна Станкевича для білоруської філології, розпочавши так опіку й над іншими поневоленими народами.

І знову з нашого Університету-матки пішла професура ширити правду по чужих університетах, в той світ чужих наукових республік, що Москва намагаться затулювати своєю брех-

Президія на святі десятиліття УВУ. Зліва: А. Яковлів, Ол. Колесса, Ів. Горбачевський, Дм. Антонович, С. Шелугин, Б. Матюшенко, К. Лоский.

ня Мікросіа — Степана Смал-Стоцького і його учня Пенка — Степана Рудницького, незабутнього Дмитра Антоновича і знаменитого археолога Вадима Щербаківського, академіка Щербини, знаменитих правників Дністрянського, В. Старосольського, Айхельмана, визначного клясика А. Артимовича та інших. Так не змарнували світлі традиції української професури та української науки перед Першою світовою війною.

Подруге. Як тільки після Ризького договору наша збройна боротьба припинилася і лише частково то тут, то там до 1925 року Україна ще палала повстаннями, УВУ перебрав на себе продовження нашої визвольної боротьби — пером, книжкою, живим словом. В цій ідеологічній боротьбі, що тоді точилася в Європі, професура УВУ дослідями, критикою, сотнями праць, співучастю в міжнародних конгресах боронила Україну. Наш університет став університетом-маткою, з якого опісля пішли професури до Америки (В. Тимошенко), до німецьких, чеських, університетів, пішли організувати наукові інститути в Берліні й Варшаві, залучаючи професорів УВУ на відпустці та всюди

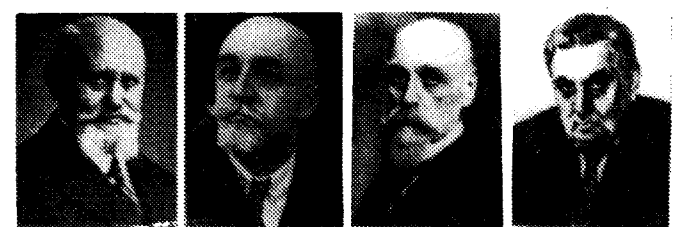
верситет не тільки виховує молоді у наукових ділянках, — університет це: ректор, сенат, факультети, професура, доцентура, асистентура й академічна молоді — академічні громадяни. Це своя духовна українська держава із своїм виборним президентом і сенатською владою, що правлять цією республікою і зберігають святі академічні права волі слова, думки й досвіду. Наш Університет був і є велика школа самоврядування, державного будівництва і дійсної демократії. УВУ став нашою кузницею характеру, де вчать слухати правду — і тільки правду! — та відважно голосити тут правду; він був тією кузницею, де нація виховує свою ієрархію цінностей життя, свій світогляд. І це завдання УВУ виконував і виконує. Його професори — незабутній О. Лотоцький, Шульгин, Яковлів і інші продовжували свою працю традиції УНР, що після смерті С. Петлюри мало що не розгубили були, а під час Другої світової війни вкладали на Б. Кубійовича невдячний обов'язок рятувати рештки українського культурного надбання.

Під час і після Другої світової війни УВУ обновили свою професуру, прийнявши тих українських вчених, що врятувалися з-під мос-

ливою пропагандою, пішли наші колеги на шведські, німецькі, австрійські, канадські, американські університети. Вони теж не дали і не дають замертти традиції Наукового Товариства ім. Шевченка та Всеукраїнської Академії Наук і знову по конгресах та з'їздах ширять правду про нашу поневолену батьківщину. Отак від року 1921 в безупинних боях — у поході марше наші університет, цей генеральний штаб нашої визвольної духовної боротьби, цей символ надії і майбутньої перемоги.

Та й цим, на нашу думку, заслуги УВУ не вичерпуються. Він має історичне значення для європейської і світової науки, бо це перший університет, що поставив як протест проти поневолення, академічних вільностей, перший, що підніс прапор боротьби проти московського поневолення духа, проти наукових указів, проти фальшування правди, проти брехні; він розпочав боротьбу за вільне слово, вільну думку, вільну дискусію в ім'я наукової правди. Європейський університет у Страсбурзі 1951 року спізнився з цією програмою на 30 років. Ми певні, що історія оцінить колись і ці заслуги УВУ.

Проф. А. Смал-Стоцький

Ол. Колесса, Ст. Дністрянський, Ів. Горбачевський, Т. Щербина,

Дм. Антонович, А. Яковлів, С. Шелугин, Ол. Мицюк.

Ів. Борковський, о. монс. А. Волошин, В. Щербаківський, Ів. Мірчук.

Ю. Панейко, М. Василів, Ол. Кульчицький, В. Орелюцький.

Ю. Бойко, В. Янів, Т. Б. Цюцюра.

Д-р Теодор Б. Пончюра, ректор УВУ

1990 року УВУ відвідало велике число науковців, викладачів, громадських діячів з України, які прочитали низку доповідей з широкого спектру гуманітарних наук. Виступили також учні з інших країн, доповіді яких торкалися суттєвих питань українознавства. 4 січня зі спогадами про письменника Бориса Антоненка-Давидовича виступила його донька Ірина Голуб з Києва. 2 лютого проф. Л. Лизинського університету, ЗСА, Дмитро Шотгрен розповів про 10 днів, проведених ним у Києві. 7-го лютого науковець з Інституту історії АН УРСР у Києві, кандидат філології Сергій Білокінь говорив на тему „Історія радянської цензури”. 16 лютого кандидат фізико-математичних наук Ігор Цехмістренко (Інститут ядерних досліджень АН УРСР) мав доповідь „Чорнобиль і його наслідки тепер”. Львів'янин Зіновій Красівський, колишній довірячий в'язень совєтського ГУЛАГу, розповів про сучасний релігійний стан на Україні — 6 березня. „Волзькі татари у світі національної еволюції” — тема доповіді 23 березня Равіля Бугарова; „Преса на переломі часів” — тема виступу німецького ученого-состолога д-ра Альберта Гайзенгофера 11 квітня; „Чи була революція на Україні в XVII столітті?” — тема доповіді д-ра Франка Сисина з Альбертського університету, (Канада), яка була виступом 4 травня. А вже 9 травня в головній залі УВУ зібралися прихильники поезії — молодий поет і лікар Ігор Трач, який постійно живе у східній частині Німеччини, читав свої вірші. 11 травня пресовий секретар Європейського Парламенту Міхаель М'йон де розповів про завдання Європейської Спільноти по відношенню до Центральної Східної Європи; проф. Юрій Миколюкський з Львова 18 травня говорив про народження політичного плюралізму на Україні у зв'язку з утворенням нових партій; голова комітету захисту УКЦ Іван Гель доповідав 1 червня на тему „Духовність України і Європейський спільний дім”. 15-го червня українська громада Мюнхену й околиць ще раз

шінгтону — „Російський централізм і автономія України” (16 серпня). Доцент Ярослав Ульгурський з Львова — „Образотворче, декоративне та життєве мистецтво Львівщини у 1945-1990 роках”. (17 серпня). 24 і 25 серпня в УВУ відбулася конференція з нагоди 25-ліття Українського Історичного Товариства на тему „Українські навчальні інституції та історіографія України і діаспори”, на якій виголошено 11 доповідей і проведено дискусію на тему „Українська наука в Радянській Україні нині”.

5 вересня д-р Володимир М'яковський поділився враженнями від Третього Наукового Конгресу Світової Федерації Українських Лікарських Товариств, що відбулися 3-17 серпня у Києві та Львові. 7 вересня в УВУ відбулася наукова дискусія на тему „Сучасна ситуація в Україні”, у якій взяли участь Зіновій Соколюк, Анатолій Камінський, Григорій Панчук та інші. 4 жовтня Віктор Сусак з Львова та Євген Місало з Варшави говорили на тему „Стан документальної праці над сталінськими репресіями в Україні і Польщі 1939-41 і 1944-56 років”. 17 жовтня письменник і літературознавець з Києва Юрій Покальчук мав доповідь на тему „Життя і творчість Василя Стуса у контексті сьогодення української культури”. 30 жовтня відбувся літературний вечір львівського поета Богдана Стельмаха. „Сучасний стан удержавлення української мови на прикладі Київського Педагогічного Інституту” — тема доповіді викладача цього Інституту Володимира Кузьмича 13 листопада. Проф. д-р (Народний депутат парламенту України і голова підкомісії збереження генетичного фонду України) Любомир Пиріг виступив 23 листопада з доповіддю „Медицина в Україні та здоров'я нації”. Сергій Білокінь, який вступив до Мюнхену 1990 року, мав 30 листопада доповідь „Чи існує в УРСР історична наука?”. Сесію наукових читань 1990 року в УВУ завершив Голова Уряду УНР в екзилі проф. Іван Самійленко доповіддю 27 листопада на тему: „Проблеми сучасних визвольних

процесів в Україні”.

Серед найвизначніших заходів культурно-мистецького життя, які провадилися у стінах УВУ упродовж 1990 року, слід назвати серію вечорів, присвячених творчості літературів, які мешкають у Мюнхені. — Івана Кошелівця, Юрія Бойка, Олександри Сулими, Володимира Янева, Ігоря Качуровського, Емми Андєвської (березень-квітень). 8 червня в головній залі УВУ був показаний фільм про Молебень біля пам'ятника св. Володимира в Києві з нагоди 60-річчя заборони УАПЦ і т. зв. „процесу СВУ”. У листопаді була влаштована філієлістична виставка „Україна — 1990”, під час якої 16 листопада відбувся інформативний вечір про сучасні проблеми України; на ньому виступили о. Євген Гарабач, учні Любомир Пиріг, Зіновій Соколюк, Іво Полуха. УВУ разом з Будинком зустрічей влаштували мистецьку виставку (з 18 до 25 липня), на якій були представлені олій, акварелі й скульптури українських мистців з Швайцарії і Франції — Христини Кишакевич-Качалуби, Ярослава Крушельницького, Зої Лісовської, Ладі Нижанківської та Любомира Винника.

Будинок УВУ в Мюнхені 1991 рік.

10 березня відбулася церемонія вручення диплома доктора права „гоноріс кауза” членів Верховного Суду Канади Іванові Сопінці. Диплом доктора права „Гоноріс кауза” одержав 31 липня на урочистій церемонії Богдан Футей з Вашингтону — член Американського Федерального Суду для закордонних претензій і розрахунків. 6 серпня старший науковий працівник Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії імені Максима Рильського Академії Наук України в Києві Дмитро Степовик захистив докторську дисертацію на тему „Проблеми стилів в українській гравюрі 16-18 століть: ренесанс і барокко”. Об'єднані рецензентами були Святослав Гордінський (Нью-Йорк), Аркадій Жуковський (Париж), Петро Цимбалістий (Лондон). Захист відбувся на Філософічному факультеті УВУ.

У книзі гостей УВУ привітальні записи Університетів, зокрема, у зв'язку з 70-річчям його заснування, зробили київський кінорежисер Юрій Іллєнко, історик з Канди д-р Орест Субтельний, редактор дрогобицької газети „Добре серце” Василь Станович, ієромонах і Йосиф з України, співаки хорової капели „Трембіта” зі Львова, ректор Львівського Медичного Інституту проф. д-р Михайло Павловський, відповідальний секретар „Руху” з Києва Галина Антоноук, група викладачів Львівського Медичного Інституту, сестри Чину св. Василя Великого зі Львова, представники Світової Федерації Українських Інженерів, а також доповідачі, які були запрошені УВУ.

Нові професори і викладачі УВУ

З огляду на поштовху діяльність і ролі УВУ в процесі національного вставання України, поширився і науково-викладацький склад УВУ.

Минулого року десятки студентів з України та з країн Східної Європи студіювали в УВУ. Рівно ж десять професорів і викладачів з університетів Чехо-Словаччини, Польщі, Німеччини, Канади і Америки, — науковці різних галузей українознавства поповнили викладацький науковий кадри університету. Подасмо перелік в абетковому порядку за спеціалізацією:

д-р. Юрій Бача (українська література), Університет ім. Шафарика в Пряшеві;
д-р. Іван Головінський, (психологія) Ретгерс Університет;
д-р Степан Козак, (література) Варшавський Університет;
д-р. Мирослав Лабунька, (історія) Ля Салл Університет;
д-р. Євген Лашчик, (філософія) Ля Салл Університет;
д-р. Юрій Мулічак, (українська мова) Університет ім. Шафарика в Пряшеві;
д-р. Микола Мушинка, (українська етнографія) Університет ім. Шафарика в Пряшеві;
д-р. Франко Сисин, (історія) Університет Альберта;
д-р. Микола Шафівил (політичні науки); і
д-р Дмитро Злепко (історія).

СТИПЕНДІЇ ФУНДАЦІЇ УВУ В АМЕРИЦІ

(на літній семестр УВУ 1991)

У літньому семестрі УВУ цього року візьмуть участь професори і студенти з різних наукових установ і університетів України та країн Східної і Західної Європи та Америки. До сьогодні вже є понад 200 прохань на стипендії і студії в УВУ.

Щоб хоч частинно допомогти у вихованні наших молодих наукових і професійних кадрів, Фондація УВУ проголошує 95 повних і частинних стипендій на літній семестр 1991, і на різні студійні програми УВУ, із своїх загальних фондів, одноразових фондів, та слідуєчій ПОСТІЙНИХ СТИПЕНДІЙНИХ ФОНДІВ (ПСФ):

ПСФ ім. св. п. о. Ярослава Тростянецького; ПСФ ім. св. п. Теодора Витвицького; ПСФ ім. св. п. пастора Івана і Ольги Луцук; ПСФ ім. св. п. інж. Богдана і Євгенії Онуферко; ПСФ ім. св. п. Катерини Колена; ПСФ ім. св. п. Григорія і Ерні Лиско; ПСФ ім. св. п. д-р. Степана і мгр. Марії Гик; ПСФ ім. св. п. д-р. Михайла Сосновського; ПСФ ім. св. п. д-р. Петра Богданського; стипендія ім. св. п. мистця Григорія Крука; ПСФ ім. св. п. Нестора і інж. Ярослава Когутяків; стипендія ім. св. п. Філімона Савачки; стипендія ім. св. п. мистця Петра Андрусів; ПСФ ім. св. п. проф. Омеляна і Ярослава Кушнір; стипендія ім. св. п. Романа Іванчишина; ПСФ ім. св. п. Івана Галава; ПСФ ім. св. п. Федора і Анна Олійник; ПСФ ім. св. п. д-р. Романа і Марії Малащук; стипендія ім. св. п. проф. Василя і Марії Стецюк; стипендія ім. св. п. Василя Кія; стипендія ім. св. п. проф. Василя Лева; стипендія ім. св. п. Миколи Новака; ПСФ ім. Михайла Пирського і св. п. Анастасії; ПСФ ім. Надії Кравчук і св. п. інж. Івана; ПСФ ім. Марії Андрусак і св. п. д-р. Іллі (Ілька); ПСФ ім. Мирослави Савчак і св. п. д-р. Володимира; стипендія ім. д-р. Ірини Гребеня і св. п. батьків Івана і Станіслава і брата Романа; стипендія Романа Вомпеля і св. п. Марії; ПСФ ім. Ірини Новаківської і св. п. Мартина; ПСФ ім. Галини Утриско і св. п. мгр. Митрона; ПСФ ім. мгр. Марти і св. п. проф. Константина; ПСФ ім. Михайла Синдиків і св. п. Катерини; стипендія ім. д-р. Миколи Ценка і св. п. Володимири; ПСФ ім. Марії Бакалець і св. п. інж. Володимира; стипендія ім. Анни Політоло і св. п. д-р. Юрія; стипендія ім. Софії Андрушків і св. п. д-р. Осипа; ПСФ ім. Миколи і Марії Бойчук; ПСФ ім. інж. Остапа і Ірини Захарків; ПСФ ім. Юліана і Стефанії Монастирських; ПСФ ім. Михайла і Марії Іваськевич; ПСФ ім. Миколи Поповича; ПСФ ім. інж. Софії Гавської; ПСФ ім. Якова Шегрина; ПСФ ім. Романа і Евдокії Кушнірчук; ПСФ ім. Романа Кухти; ПСФ ім. Павла Німця; ПСФ ім. проф. д-р. Емілія Грималака; ПСФ ім. проф. Степана Салика; ПСФ ім. Олександра Яроша; ПСФ ім. д-р.

Ярослава і Ірини Моцюк; ПСФ ім. Антона і Віри Шумейко; ПСФ ім. проф. Петра і Лесі Гой; стипендія ім. мгр. Михайла і Михайлини Баран; стипендія ім. Осипа і Стефана Порайків; стипендія ім. Василя Мазурика; стипендія ім. Параскеві (Присі) Витвицької; стипендія ім. Василя Ячика; стипендія ім. Юрія Мацка; стипендія ім. інж. Володимира і Галини Балабан; стипендія ім. Микола і Софії Білецьких; стипендія ім. д-р. Осипа Ільків; стипендія ім. Володимира Котенка; стипендія ім. Миколи Савчин; стипендія ім. Івана і Ксені Лучканич; стипендія ім. Владимира Лостена; стипендія ім. д-р. Олександра Стрільбицького; стипендія ім. Володимира Тарашука.

Стипендії покривають оплату за навчання і ї. Фондація вплачує прямо до університету, крім того, потребуючим студентам зокрема з України і країн Східної Європи, покривається також кошти прожитку в українському, чи німецькому гуртожитку в Мюнхені. Повна стипендія вносить від 1100 до 1500 доларів. Частини від 500 до 750 доларів. Крім того хоч мінімальну суму 10-15 дол. тижнево потрібно дати кожному студенту-ві на локальну транспортну чи особисті потреби.

Управа Фондації УВУ щиро дякує фундаторам Постійних Стипендійних Фондів (ПСФ), одноразових фондів, і всім нашим жертводавцям на цілі Фондації.

На жаль багато прохань без Вашої допомоги Фондація буде змушена відкинути. Тому звертаємося з проханням до української спільноти спонсорувати поодинокі стипендії для молоді з України, або щедрими пожертвами допомогти фонду в тому шляхетному ділі. Стипендії будуть призначені на основі фінансової потреби, академічних досягнень і активності в національно-громадській праці.

Прохання на стипендії враз із знімкою, життєписом, посвідками академічних успіхів і громадської праці, як і рівнож пожертви на стипендії, чи уфундування одноразових стипендій просимо надсилати на адресу Фондації УВУ: Ukrainian Free University Foundation, Inc. P. O. Box 1028 New York, N. Y. 10276.

УВУ у 90-ті роки: цілорічний навчальний процес

При заснуванні Університету і упродовж багатьох наступних років ретельно дотримувалися засадничі принципи — Університету вільної української наукової думки і осередку вищої систематичної української науки. Ці принципи залишаються незмінними і тепер. Університет витримує іспит часу, його наукові досягнення визнані світовою українознавством, а його виховані збагачили багату ділянку філософії, історії, культури, мистецтва, права, економіки, педагогіки тощо.

Проте по другій світовій війні не завжди вдавалося дотримуватися принципу систематичності навчального процесу. На переломі 40-50-х років з Німеччини виїхало до різних країн Америки багато українців. Нові покоління української молоді училися по школах українознавства ЗСА, Канади, країн Латинської Америки, потім — у вищих школах цих же країн, на катедрях і департаментах славістики, які почали відкриватися при різних і часто дуже престижних університетах Заходу. Це об'єктивно створило ситуацію деякого відтоку здібної до науки молоді від УВУ. Залишаючись значним науково-дослідним центром українознавства, Університет у своїх навчальних програмах змушений був залучати молоді, що вже вчилися по інших вищих школах, на обмежені в часі семестри для поглиблених студій української проблематики.

Керівництво Університету, професори завжди розцінювали обставини навчання на літніх семестрах (коли студенти були вільні від навчання у країнах поселення) як тимчасові, вірячи в те, що прийде час, коли Університет знову повернеться до практики круглолітнього навчання зі сталим складом викладачів і студентів на обох факультетах Університету — Філософічному і Суспільно-Економічних Наук. Тепер такий час, здається, надходить. Двері до Східної Європи відкриті. До України вони відкриті лише наполовину, але цього досить, щоб і відкриті двері могли пройти ті молоді професори і помішкані для постійного викладацького складу УВУ, які гуртожитку для студентів.

В ході розв'язання цих питань виникнуть нові проблеми, з'являться труднощі, яких сьогодні неможливо усіх передбачити. Але згадаймо 1921 рік, коли цих труднощів було куди більше. Але вони якось були розв'язані — Університет

постав, живив, зберіг тяглість своєї традиції. І ми всі, — в Україні і не в Україні суціль, — повинні бути не менше жертвенні і наполегливі, щоб зберегти і піднести на нову височину наш Вільний Університет — Український, єдиний поза Батьківщиною світський вищий навчальний заклад. — Вільний Університет української діаспори.

Студенти з України перед будинком УВУ. 1990 р.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

Ділимося сумною вісткою з академічної громадою УВУ в діаспорі, членами Фондації й українським громадянством, що відійшли у вічність в 1991 році слідуєчій особі:

23-го березня св. п. професор доктор Василь Лев, філолог, україніст, педагог, проф. Українського Вільного Університету в Мюнхені, проф. Українського Католицького Університету в Римі, проф. Львівського Державного Університету, член і довголітній голова Філологічної секції НТШ, автор наукових праць.

4-го квітня св. п. Василь Кий, уродженець золотого Поділля, член меценат Фондації УВУ, підприємець, громадський діяч і щедрий жертводавець на наукові і національні цілі.

6-го квітня св. п. Микола Новак член меценат Фондації УВУ, організатор і актор українських фільмів, співосновник ОДВУ, відданий громадський діяч і патріот старої американської України.

17-го квітня св. п. Федір Олійник, член Фондатор УВУ представник старої України, учитель згодом в'язень ЧК, суспільно-громадський і кооперативний діяч Волині.

8-го травня св. п. д-р Роман Малащук, член-фундатор Фондації УВУ, провідний член ОУН, політичний в'язень німецьких концентраційних таборів, співосновник СУМ і ЛВУ в Канаді, довголітній голова ЛВУ і Українського Світового Визвольного Фронту.

Родинам покійних висловлюємо наше глибоке співчуття. З вдячністю за їх труд і працю клонимо наші голови перед пам'яттю Покійних. Нехай ласкавий Господь дасть їм вічний спокій, а світла пам'ять про них залишиться вічна серед нашої суспільності.

У св. п. покійних управа Фондації УВУ призначила стипендії на літній семестр 1991 при УВУ в Мюнхені.

Управа Фондації УВУ

ВІСТІ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ І ФУНДАЦІЇ УВУ
ЧЕРВЕНЬ 1991

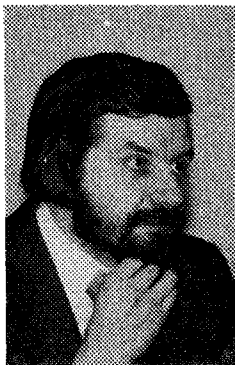
UKRAINIAN FREE UNIVERSITY FOUNDATION, INC.
P.O. Box 1028, New York, N.Y. 10276
Матеріали зібрані у порядкукував
д-р ПЕТРО ГОЙ, Проректор УВУ

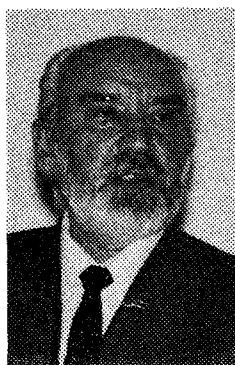
Д-р Іван Сопінка

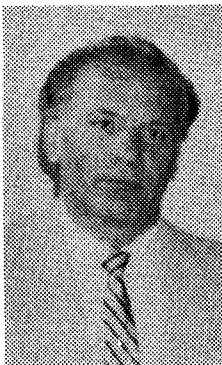
Д-р Богдан Футей

Сергій Білокінь

Зіновій Красівський

Д-р Дмитро Степовик

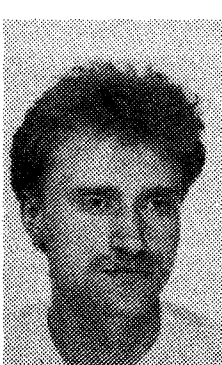
Поет Ігор Трач

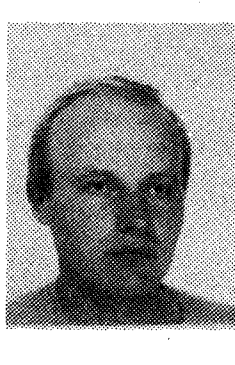
Іван Гель

Д-р Любомир Пиріг

Александр Кривенко

Ігор Марков

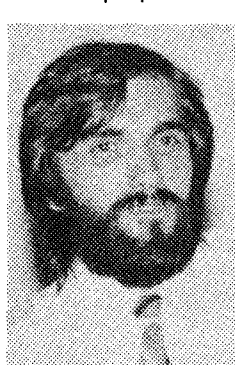
Юрій Покальчук

Юрій Іллєнко

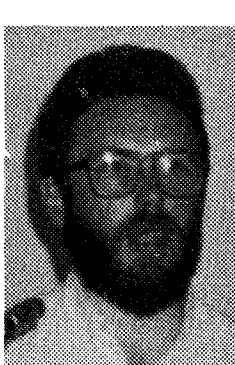
Проф. Юрій Бача

Історик Ярослав Грицак

Проф. Юрій Никольський

Ред. Анатолій Сериков

Річні загальні збори Фондації УВУ

Управа Фондації УВУ: сидять зліва: д-р В. Лучків, д-р Я. Моцюк, проф. П. Гой, О. Луцька; другий ряд: мгр Т. Воляник, адв. Б. Дацків, мгр Л. Чорна-Матіяшек, д-р Д. Боднарчук, мгр І. Буртик.

комітетом успішну зустріч „Стежок” з нагоди їх десятиліття. Імпреза відбулася з відповідною мистецькою музичною програмою у виконанні учасників „Стежок” в Українському Інституті Америки в Нью-Йорку. Допомогала голові у підготовці десятої студійної поїздки Стежками Батьків по Європі, та в організуванні курсу бандуристів, який пройшов успішно в Мюнхені на УВУ під керівництвом проф. А. Вирсти, д-р. Марка і д-р. Христі Фарійон, при допомозі інструкторів з України Остапа Стахова і Алли Попель. Зараз в підготовці є поїздки алумнів „Стежок” і молодих професіоналів по Україні.

Фінансовий референт і скарбник фондації д-р Ярослав Моцюк — представив докладний звіт-образ фінансової господарки Фондації. У звітному році 1991 Фондація видала 84,789 дол. на студентські стипендії; з фонду Миколи і Марії Бойчуків, — раніше закуплено два інтернати, один для хлопців а другий для дівчат в місті Куритиба, Бразилія.

У звітному році закінчено будову сиротинця катежиток Сергія Христового для дівчат в Прудентополіс, Бразилія. Інтернат ім. Св. Ольги, повний комплекс якого має три будинки ім. Марії і Миколи Бойчуків із житловим приміщенням для 140 школярів, класи на навчання, бібліотека, світлиця, руханкова зала, кухня, ідальня і два житлові приміщення для опікунок.

В травні 1990 р. урочисто відкрито і посвячено будівлі дівочого інтернату Владикою Кривим при участі сотень української шкільної дітвори, української громади що прибула з усіх закутин Бразилії, та місцевої влади.

В урочистостях взяли участь голова і фінансовий референт Фондації з дружинами. На викінчення будови в 1991 році виплачено із фонду ім. Миколи і Марії Бойчуків 58 тисяч доларів.

Пресова реф. Оксана Луцька, виготовила до преси декілька статей про фундаторів і жертводавців фондації УВУ, та про працю самої Фондації.

Референт молоді і голова Студентського комітету при Фондації УВУ Ліда Чорна-Матіяшек, підготувала з

Україні. В парі з тим Фондація подвоїла число стипендістів з України. Віримо, що в цьому напрямі ітиме дальша праця.

Для української спільноти в діаспорі це історична нагода подати братню поміч українській студіючій молоді, яка прагне пізнати не пофальшовану історію свого народу, його культуру і боротьбу, — на те щоб прийти на зміну і вести націю до спільної мети.

Відбуто успішно десяту з черги студійну поїздку „Стежками Батьків по Європі”, в якій взяло участь 22-ох учасників. Стежки вперше відвідали українські поселення в Чехо-Словаччині й установи і надбаня. Учасники замешкали на університеті в Празі. Відбуто спільні зустрічі з українською студентською молоддю та професорами Ю. Баца, Ю. Малічак, і М. Мушинка, які разом з також проф. УВУ. Як і раніше учасники „Стежок” держали від 3 — 6 кредитів на своїх університетах.

Скількість студентів і стипендістів з України постійно зростає. Зголосилося вже понад 200. До сьогодні призначено 75 стипендій, але з огляду на кошти і великий брак мешканців приміщень в Мюнхені, деякі літні програми які фінансувала Фондація в майбутньому будемо змушені перенести до інших країн. До тих програм можуть належати: курс гри на бандури, (який вже цього року пригтовляється відбуті в Празі), курси українознавства і різні коротко реченці спец. програми. УВУ повинен залишитися як „постградуєт” університет української діаспори поза межами України з прицілом на повний ціло річний навчальний процес. Того від нас сьогодні вимагає ситуація в Україні.

Доповідь В. Чорновола в Дітроїті

кевич, Марта Савчук, Євгені Скипакевич та Іванка Кучер, які від 70-х років листувалися з В. Чорноволом і помагали йому в його тюремні часи. На запитання, як і коли відбулося його антикомуністичне прозріння, Чорновіл сказав, що його приналежність до комсомолу була тільки способом дістати вищу освіту, а не доказом комуністичного переконання. Він був антикомуністом вже від половини 50-х років, хоча арештований шойно в 1967 р. Треба мати на увазі, сказав В. Чорновіл, що в Україні верду на рідних землях. Саме тому ми сьогодні, дякуючи Всевишньому, з такою радістю вітаємо нашого гостя, який для наших нащадків стане прикладом незламної боротьби за волю України.

Відкриваючи зустріч, голова Товариства прихильників Руху Любомир Татух привітав дорогого гостя, згадавши про ті часи, коли наші громади на поселеннях з боєм серця та словами в очах сприймали трижовні вісті про переслідування та смерть найкращих синів і дочок нашого народу на рідних землях. Саме тому ми сьогодні, дякуючи Всевишньому, з такою радістю вітаємо нашого гостя, який для наших нащадків стане прикладом незламної боротьби за волю України.

Вячеслав Чорновіл розпочав свою доповідь подякою на адресу нашої діаспори за щедру допомогу України, за моральну підтримку політв'язнів, які страждали в совєтських тюрмах, пишухах і таборах. Зокрема він подякував таким членам дітроїтської громади, як Маруся Зарицька, Віра Андрушків, Володимир Груш-

статуї Леніна. На зміну вертикально командної розвивається горизонтально-ринкова економіка та нове сільське господарство, основане на приватній власності, як також на кооперативних спілках. Верховна Рада України проголосила суверенітет, який реалізується через застосування власних грошей, сил та дипломатичного представництва.

Завдяки своїй історичній минушині, важливу роллю у процесі відродження національної свідомості у всій Україні може відіграти Галичина. На жаль, побіч світлих державно-творчих заходів, в Галичині не обходиться без тіней. Ширення кличу „Україна для українців” на пропагування революційних методів боротьби не приписує осягнення нашої найвищої мети, а радше збільшує ряди наших без того численних ворогів. Не важко передбачити, що в стихійному вирі революційної боротьби, при теперішньому стані національної свідомості серед великої частини населення України, ми могли б втратити й те, що з таким трудом досі досягнули. Тому В. Чорно-

віл просив представників політичних осередків на еміграції залишити справу визвольної політики в сучасній Україні крайовому проводові, який об'єднався під назвою Рух. Головне завдання діаспори — промощувати дороги нашої правди на міжнародному полі. Спільним проектом було б започаткування наших суверенних дипломатичних представництв у Варшаві, Вашингтоні та Будапешті, бо на це вже є згода названих держав.

Після доповіді шановний гість вичерпно відповів на численні запитання, які, зокрема, стосувалися закону про мову, недавнього договору 8-ох республік СССР, можливість приїзду до Канади і ЗСА президента України Л. Кравчука, небезпек воєнного перевороту в СССР.

Як у доповіді, так і в відповідях присутні бачили зрілого державного мужа, який закликав до єдності та до усвідомлення, що історія України твориться в Україні, що спільні, добре продумані зусилля зможуть відкрити шлях до волі нашим майбутнім поколінням.

Зустріч закінчилася співом нашого національного славня.

Роман Лазарчук

Пл. сен. Степан Салик

(О.Л.) Степан Салик народився 1902 року в Ярославі Західня Україна. Закінчив учительську семінарію у Львові і природничо-географічний факультет Львівського університету. Працював учителем народних шкіл в Юнашкові, Липиці Горішній, Ланчині, Ворохті. З молодих літ належав до пласту, був членом основником 3-го пл. Куреня „Лісові чорти”, багато подорожував Карпатами, човнами по тихомлиних річках волинського Полісся. Окрім учительської та виховної праці, включався в освітню, зокрема, в читальнях „Просвіта”, в кооперації.

Пройшов одісею Другої світової війни, Степан з родиною прибув до ЗСА, оселився в Нью-Йорку. Крім праці на фабриці, викладав у школі українознавства, писав статті до періодичних видань „Свобода”, „Веселка”, „Народна Воля”, „Гуцульщина” тощо. Любав до природи і науки привела ще в Україні молодого вчителя до археологічних розкопок і розшуків. З важливих його знахідок були срібні монети III ст. до Христа, кременне знаряддя з палеоліту і неоліту. Знахідки ці він передав Музеєві НТШ у Львові. Любав до археології збереглася у Степана і в ЗСА.

Після переїзду в Кетскільські горах у Гантері. Тут він включився у життя місцевої української громади і церкви. Серед гірської природи не залишає своїх натуралістичних зацікавлень. В його садби є звірята, птахи, вули, збірник метеликів, мінералів. Про колекції С. Салики писала місцева американська преса.

Проживаючи самотньо в горах як він про себе пише: „Живу скромно, одинцем, наче на Атоні”, цей щирий український патріот прагне щось добре, корисне зробити для далекої нашої Батьківщини. Він хоче показати світові справжню Україну

Рік 1991 є роком відзначення 100-ліття української еміграції в Бразилії. Сто років тому, в 1891 р., приїхало до Бразилії перших кілька родин з Галичини, яка тоді перебувала в складі Австро-Угорської імперії. Згодом почалася масова еміграція, яка осіла переважно в штаті Парана. Приблизно з усіх 300,000 українських емігрантів українського походження 260,000 мешкають у Парані.

Заходами Українсько-Бразильської Центральної Репрезентації 7-го березня 1991 року відзначено 100-ліття української еміграції в Бразилії почалося відкриття у Паранському Музеї ювілейної виставки української культури, традиції і мистецтва.

Від української громади промовляли Маріян Чайковський — голова Українсько-Бразильської Центральної Репрезентації, о. Даниїл Козлінський — парох Української Католицької Катедрі Святого Івана Хрестителя, і протопресвітер Микола Милуш — від Української Автокефальної Православної Церкви. Від бразильських властей промовляв Маурі Родрігез да Круз — директор Паранського Музею. Відтак була подано перекуску, приготувану Жіночою Організацією при ХОС-і і Жіночою Лігою при Катедрі, і вино — від УБЦР-ції.

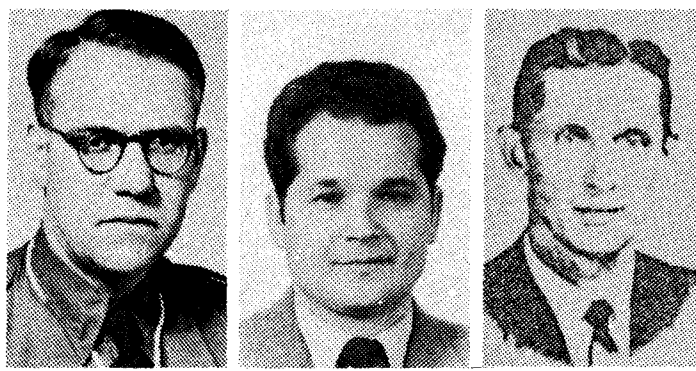
Співпрацювали у влаштуванні виставки Єпархія Греко-Католицької Святого Івана Хрестителя, Сусільно-Допомогова Акція Святого Хрестителя при Українській Католицькій Катедрі, Жіноча Ліга при Катедрі, Українська Автокефальна Православна Церква, Жіноча організація Хліборобсько-Освітнього Союзу і Українсько-Бразильський Клуб.

Велике призначення заслуговують учасники влаштування Української виставки. Майстерне і артистичне розміщення експонатів релігійних, літературних, кераміки, різьби, вишивки, писанок в повному розумінні слова зачарувало. Годи це описати, бо тільки очі можуть це сказати.

Виставка тривала від 17-го березня до 30-го квітня 1991 року.

Д-р Михайло Рубінець

Нові фундатори Фондації УВУ

Проф. Степан Салик

о. Григорій Лиско

Мартин Новаківський

— з її християнською душею, колишнього княжою могутністю, козацькою лицарською та сміливістю, відданістю народу ідеалом демократії, визначними статтями. Це бажання остаточно кристалізувалося в те, що Стефан Салик готовий фінансувати видання, в різних мовах енциклопедичного довідника „Внесок України у скарбницю світової культури”. На ту ціль Степан Салик із своїх емеритських заощаджень пожертвував 25 тис. дол.

Крім того, він започаткував свій постійний стипендійний фонд при Фондації УВУ в сумі 5,205 дол. Згідно з бажанням жертводавця до праці над енциклопедичним довідником повинні бути запрошені науковці з УВУ, Академії Наук України, Гарвардського Інституту, УВАН, НТШ. Довідник, виданий українською і чужими мовами це справді цінна ідея. Розцінюючи позитивно цей проект — українська громада у вільному світі повинна фінансово допомогти її реалізації у недалекому майбутньому.

о. Григорій Лиско

Отець Григорій Лиско народився 28-го вересня 1921 року в селі Бонарівка на Лемківщині в родині Дмитра і Тетяни (з дому Солтисів). Освіту одержав в рідному селі, а 20-річним хлопцем потрапив до Німецької імперії під час Другої світо-

вої війни. Там закінчив ортопедичні курси, працював техніком. У 1954-му році одружився з українкою-німецького роду Ерною Майла та згодом виїхав до ЗСА. Проживави з початку в Філадельфії, а відтак поселився в місцевості Гешам в стеїт Орегон, де купили власний дім. Тут же стали членами української православної громади Івана Хрестителя, в якій Григорій Лиско був членом церковного хору. Після смерті дружини, з якою прожив 29 років, Григорій, який ще замолоду відлучав в собі покликання до служби у Божому винограднику, завершив пастирські курси і 1985 року був рукоположений блаженнішим Мстиславом нинішнім Патріархом УАПЦ у стан диякона, згодом священника. Призначений настоятелем парохії в Портленді, стеїт Орегон, обслуговуючи і парохію св. Тройці в Сетлі, стеїт Вашингтон. Був любленим і шанованим священослужителем не тільки серед своїх парохіян, але й також серед вірних УКЦ та християн інших віровизнань. Після довгої важкої недуги о. Григорій відійшов у вічність на 68-му році життя.

Григорій Лиско був щирим жертводавцем на українській громадській та науковій цілі. За його волею розділено спадок маєтності на різні церковні і громадські установи. На Фондацію Українського Вільного Універси-

тету о. Григорій, заповів 9,350 дол., створивши постійний стипендійний Фонд свого імені при Фондації УВУ. Хай добра пам'ять про душпастиря пріюта залишиться назавжди.

Мартин Новаківський

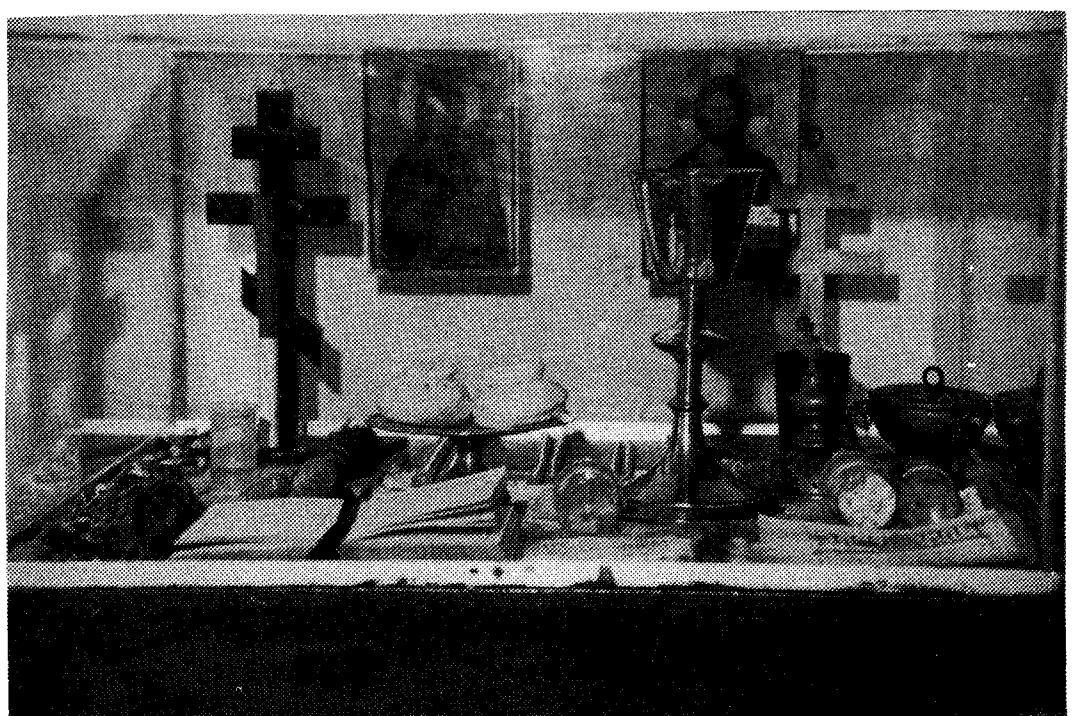
1-го жовтня 1990 року в Дітроїті відійшов у вічність на 76-му році життя колишній політв'язень архієпископа ГУЛАГ, член ОУН, колишній актор мандрівних театрів на Підкарпатті. Народився він 21-го січня 1914 року в Отинії нинішньої Івано-Франківської області. Учився в гімназії; рано включився в працю села як організатор читальні Товариства „Просвіта”. Захопившись театром, вступив до мандрівної групи з якою об'їздив прикарпатські села і міста. Після приходу в Західню Україну більшовиків був ув'язнений і засланний до сибірських концтаборів. Щасливим збігом долі як колишній громадянин Польщі пристав до армії генерала Андерса, з яким перейшов до Ірану, Іраку, Палестини, Єгипту та Італії. У бою під Монте Касіно був нагороджений медалею хоробрости. Переїхав до Англії. Мартин Новаківський одружився і в 1957 році з дружиною Іриною прибув до ЗСА, до міста Дітроїту. Включився у громадську працю, виховуючи молодь в СУМА. Як колишній актор створює драматичний гурток і вчить молодь акторській грі.

Візнанавався лагідною вдачею, був скромний, доброзичливий, матеріально підтримував важливі громадські починання.

В пам'ять чоловіка пані Ірина створила постійний стипендійний фонд ім. св. п. Мартині й Ірини Новаківських при Фондації Українського Вільного Університету, пожертвувала 10 тис. дол. Св. п. Мартин Новаківський був ширим українським патріотом.

Оксана Луцька

100-ліття української еміграції в Бразилії

Куритиба, Бразилія. Ювілейна виставка української культури.

„Великодній стіл” і експонати релігійного відділу.

ТУРЕЧЧИНА НАМАГАЄТЬСЯ налагодити нормальні дипломатичні зв'язки з повноним Іраком і в зв'язку з цим міністерство закордонних справ в Анкарі запросило заступника прем'єр-міністра Іраку Таріка Азіза, який свого часу був міністром закордонних справ своєї країни, відвідати офіційно Туреччину. Також турецькій офіційній урядові особи відвідали вміжчасі Багдад і там зустрічались з тамошнім диктатором Саддамом Хуссейном, який, використовуючи присутність турецької делегації закликав міжнародну спільноту відмовитись від економічних санкцій проти його країни, обіцяючи при тому виповнити усі резолюції і вимоги Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй.

Володимир Барагура
КАЛИНОВИЙ МІСТ
Мистецьке оформлення
Зеновія Онисевича
220 стор., ціна: \$12.00, порто: \$1.00
Мешканці стеїт Нью Джерсі зобов'язані 7% стеїтвого податку.
Замовляти:
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

„Львівське ретро“

„Львівське ретро“.

Ансамбль „Львівське ретро“ організовано у 1989 році в час посиленої уваги мистців України до тих творів, що в наслідок панування тоталітарного режиму не виконувалися довгий час в концертах. Організатором і художнім керівником ансамблю є Олександр Зелінський, викладач Львівської консерваторії ім. Миколи Лисенка. Музичний керівник ансамблю — Мирослав Іванів, музикант з консерваторської освіти. Водночас він є президентом фірми „Ретро“, підрозділом якої є ансамбль.

Солістка ансамблю Леся Боровець, викладачка музичної школи ім. Солімі Крушельницької, добре відома львів'янам як естрадна співачка. Свого часу вона виступала у першому складі популярного ансамблю „Ватра“. Для її виконавської манери характерне тонке припинення у зміст виконуваних творів, добре знання та відчуття стилю мелодійної естрадної пісні.

Другим солістом ансамблю є Михайло Богач. Будучи за фахом хормейстером, він розкрився як добрий інтерпретатор ліричних сольних пісень та творів гумористично-сатиричного характеру. Крім того, ряд пісень Леся Боровець та Михайло Богач виконують дуетом.

В чоловічому квартеті виступають: Михайло Заборський, що вивчає вокал у Львівській консерваторії — 1-ий тенор, вже згадуваний Михайло Богач — 2-ий тенор, соліст Львівської філармонії Богдан Косопуд — баритон, та викла-

MOTEL XENIA
Справлення помилки:
телефон: (518) 263-4700

Увага! Філадельфія, Трентон Біллінгтон і околиці!
Неділя, 23-го червня 1991 р., год. 2-га по пол.
Спортовий Осередок „Тризуб“ у Горшам, Па.
Зустріч Глядачів і Слухачів
Години Українських Мелодій
РОМАНА МАРИНОВИЧА
Грає популярна оркестра „МРІЯ“ Хомути
Щирозаочно всіх запрошуємо!

Увага! Шукаємо учасників!
УКРАЇНСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ
в Балтиморі, Мериленд
відбудеться
29-го і 30-го червня 1991 року
в міській фестивалній залі
на розі Вест Прайт і Шарп вулиці
Години — 12-та полудня до 7-ої вечір
За інформаціями і для реєстрації виставок проситься писати:
Andrew Chorney
1727 Wycliffe Ave., Baltimore, MD 21234 • (301) 882-9422

УКРАЇНА ПРОБУДЖУЄТЬСЯ! ДОПОМОЖІТЬ ЇЙ ВКЛАДОМ ВАШОЇ ДИВІДЕНДИ У ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

Відбувся...

(Закінчення зі стор. 1)

так би мовити, „двох ОУН“ Незважаючи на такі міркування, декілька членів-делегатів демонстративно вийшли з УРП прямо на з'їзді.

Позицію Л. Лук'яненка коротко можна охарактеризувати так: ставка на поміркованість, клопотку парламентську діяльність, можливі співпраці з „суверен-комуністами“, якнайшвидше перетворення УРП на масову партію шляхом лібералізації програм і статуту, різке неприйняття позицій радикалів.

С. Хмара вважає, що часу немає, очолити мирну національно-визвольну революцію можливо тільки дотримуючись чіткої антикомуністичної позиції. Віру в „суверен-комуністів“ вважає інспірованою КГБ. Роботу з Верховною Радою вважає як мінімум „помилкою“.

Виступили І. Деркач (СН УМ, Львів), О. Орес (Закарпаття). Заступник голови УРП Г. Гребенюк в цілому підтримує радикальну позицію С. Хмари.

Від харківської організації виступив І. Кравців. Наголошуючи на неприйнятті ультрарадикалізму, він закликав до поступової праці в широких масах народу і особливо, в східних областях України.

Залю тепло зустріла Микола Руденка. Останній підтримав С. Хмару, але, наголосив, що треба зважати на реальність сьогодення, на роль пропаганди з охоплення ідеями національного відродження дітей.

Новак з Рівного говорив про те, що в партії повинна бути симбіоз між радикалами і поміркованими. Метою боротьби повинна стати орієнтація на Захід. На його думку головою партії повинен стати С. Хмара.

Б. Горинь сказав, що в даний момент існує три небезпеки: перша ідея в Москві, яка вперто ігнорує права суверенних республік і нав'язує союзний договір. Друга ідея від КПУ, яка хоче використати референдум для затвердження свого соціалістичного типу розвитку України. І третя небезпека — це діяльність ультрарадикалів, які працюють на розкол партії.

П. Андрушко звернув увагу на внутрішні конфлікти в УРП, які є ворогом ч. 2 після КПСС, на критику, яка не повинна шкодити партії, пропонував підтримати всіх тих, навіть з ворожого табору, хто добре говорить про Україну і її суверенітет.

В журналістичних коментарях першого дня з'їзду

було досить міркувати про неминучість розколу партії на дві фракції, Лук'яненка та Хмари. Враховуючи високу політичну вартість С. Хмари, такий розкол у партії був цілком реальним. Але Хмара проявив свою велику політичну зрілість і зняв свою кандидатуру при обранні голови УРП. Такий його хід помітно змінив атмосферу форуму. Настрий на конфронтацію „прохмарівської“ частини делегатів з'їзду майже зник. Прихильники С. Хмари отримали лекцію політичного компромісу, хоча сам Хмара не раз різко виступав проти будь-яких компромісів в УРП у відношенні до КПУ та парламентарної тактики. Таким чином до розколу не дійшло. Майже одностайно (33 проти) Л. Лук'яненко знову був обраний на голову УРП. На пропозицію голови, заступниками обрані С. Хмара та Олег Павлишин, в минулому секретар львівської міської організації УРП.

В той же день відбулося засідання Ради УРП, котра згідно зі статуту повинна обрати робочі органи партії. Прийнято рішення покласти на О. Павлишина тимчасово обов'язки голови Секретаріату УРП, всім робочим органам УРП продовжувати свою працю до 13-го липня, на яке призначено чергове засідання Ради. Голова УРП також повідомив, що УРП отримала ордер Мискради Києва про надання 561 м² площі на вул. Прорізний, 27. Під цією адресою УРП буде мати свою квартиру.

На 2-му з'їзді УРП були присутні кореспонденти вісьмох газет партії з різних областей України, кореспонденти 24-ох демократично-спрямованих газет, кореспонденти „УКРІНФОРМ“, УКРЕЛЕРАДІО, кореспонденти телебачення з Москви, а також від московських газет і кореспонденти з-за кордону.

ГОСТИНА „КИЇВСЬКОГО БАЛЕТУ“ В ТОРОНТО

3 Торонто повідомляють, що туди завітає „Київський балет“, у програмі якого виключно російські хореографічні креслації — „Попелюшка“ Прокоф'єва та „Клясики російського балету“ („Classics of Russian Ballet“). Немає місця для українського балету „Лісова пісня“, хіба на фольклорні танці — „Коломийки“, „Повзунець“, „Аркаш“ і „Гопак“.

Українська публіка повинна стати осторонь цих „гастролів“. — (вб).

ВЕЛИКОБРИТАНІЯ І АЛБАНІЯ офіційно заявили про відновлення дипломатичних відносин, розірваних 45 років тому. Приводом для розриву відносин послужило те, що у 1946 році в Середземному морі на албанських мінах підірвалися два англійські військові кораблі, в результаті чого загинули 44 моряки корабельської військово-морських сил. Оскільки Тірана відмовилася компенсувати нанесену шкоду, Лондон заморозив албанський золотий запас, який зберігається в англійських банках. Запас оцінюється в 34 млн. дол.

У СТОЛИЦІ ЕТЮПІ тривають антиамериканські демонстрації, учасники яких протестують проти вмішуння З'єднаних Штатів у внутрішні справи Етіопії. На думку демонстрантів, доказом такого вмішуння є згода ЗСА на вхід в Аддіс Абабу партизанів Револьюційно-демократичного фронту народу Етіопії. Не зважаючи на те, що лідери повстанців заборонили проведення демонстрацій, кілька сотень протестуючих зібралися недалеко від міністерства оборони. Як повідомляють очевидці, воки повстанської армії стріляли в демонстрантів без попередження і вбили двох з них.

ПОДЯКА

Я була зворушена до глибини душі, коли одержала конверт з картою, повною підписів моїх дорогих приятелів з часів коли я з моїми родичами жила в Йонкерсі. Вже минуло шість років від коли я живу в Каліфорнії з моїм чоловіком Вілліамом і сином Лесиком, який має чотири роки. Карточку підписали мої дорогі приятелі в День Пам'яті Померлих 27-го травня ч. р. на цвинтарі, де спочивають мої родичі ВОЛОДИМИР І СТЕФАНІЯ ГУБІЦЬКІ! І моя старша сестра ХРИСТЯ. Я зворушена до сліз! Мені так кожен рік віддавати дорогі могили, але дуже-дуже дякую дорогим приятелям, які пам'ятають моїх покійних родичів.

Дякую О. Ігореві Минджаків за відправлення Панахиди на гробі моїх дорогих родичів. Не можу подякувати всім особисто, бо вже забула адреси, тому цією дорогою сердечну дякую всім і родичам і друзям за пам'ять і вшанування моїх родичів, тата, маму і Христю, в день присвячений пам'яті померлих. Своїми підписами на карточці ви, мої дорогі приятелі, зворушили мою душу. Сердечно дякую і не забуду вас!

ОЛЕНКА ГУБІЦЬКА-КАВОТ
Kantiporin

Заснували відділ Руху

(Б. К.) Українська громада в Ріджайні відзначила 28-го квітня 5-ті роковини чорнобильської трагедії молитвою в церквах і загальними зборами, які відбулися в аудиторії української православної громади.

В першій частині Ярослав Лозовчук проаналізував обставини і жальні наслідки чорнобильської катастрофи, а проф. Петро Воробій з'ясував політичну ситуацію в Україні та боротьбу українського народу за свою самостійність.

В другій частині зборів присутні одностайно вирішили створити в Ріджайні самостійний відділ приятелів Руху. Дотепер було так, що поодинокі громадяни з Ріджайні були членами Саскатунського Відділу Руху, бо він репрезентував цілу провінцію.

Д-р П. Воробій і д-р Р. Франко прийшли до висновку, що Саскатунський провінційний слід поділити на дві частини: Північну з осідками в Саскатуні і до Південну з осідками в Йорктоні і Муз-Джо.

До Управи Відділу Руху в Ріджайні вибрано наступних осіб: головою — д-ра Петра Воробія (зв'язок з Україною); заступниками: д-ра Богдана Казимира (зв'язок із координаційним осередком у Торонто), Ярослава Лозовчука (зовнішні зв'язки), Соню Сагаш (організаційні справи); членами управи — Вейда Лужного (зв'язок з Урядом), Віру Федущак (секретар), Івана Лазанівського (касир), Андрія Кудеревка і Олександра Патрілюка (фінанси). Членський комітет: д-р Богдан Шухевич, Григорій Сорока і О. Пасека. Імпровізований комітет: Жена Масляна і Б. Струган. Референт молоді: Тарас Зварич. До Надзірної Ради запрошено отців парохів місцевих церков.

Д-р Петро Воробій, професор економіки, тепер пенсіонер, злив діл в Україну. Там він викладав економічні предмети в Міжнародному Інституті Менеджменту в Києві та в літній школі для членів економічного факультету Львівського університету Івана Франка та економічно-торгового економічного інституту у Львові. Він брав участь в Міжнародній Конференції Українців, що проходила у вересні в Києві, і виступав перед депутатами Верховної Ради. Темою його лекції була аналіза економічного визиску України.

Останнім часом українська громада у Саскатуні дає про приїзд у найближчому майбутньому двох представників Львівської обласної Ради народних депутатів і двох професорів Львівського університету. Їхній побут фінансуватиме провінційний уряд та українська громадськість Саскатуну.

З УВАГИ НА ЕКОНОМІЧНИЙ СПАД

велика кількість американських міст і повітів знаходяться у скрутному фінансовому положенні, що примушує їх робити драстичні потягнення та зменшувати або зовсім ліквідувати деякі громадські послуги для своїх жителів. Досі це були тільки загальні твердження, однак в останніх тижнях на сторінках преси починають подавати конкретні місцевості та їх реальні клопоти. Урядовий фінансовий рік починається від 1-го липня, отож, щоб збалансувати бюджет, міські управи почали забираючи до діла: Гонолюлю перервало направи доріг, Сакраменто не зможе відкрити новозбудованого будинку головної бібліотеки, у Солт Лейк Сіті не зможуть збудувати пожежної станції в новій околиці міста, Гюстон був змушений закрити 111 шпиталів, міські призначення для вбогих, а Бріджпорт з 1-м липня перестав чистити вулиці свого міста. В загальному, міські експерти та посадовці твердять, що таку фінансову скруту не приходилося їм пережити від часу „Великої депресії“.

Ділимося сумною вісткою з рідними і знайомими, що в неділю, 2-го червня 1991 р. на 71-му році життя, несподівано переступила пороги вічності
наша дорога ТЕТА
бл. п.

Марія Столярська-Холєвчук

Далеко від рідного Снятина в час коли Україна будиться до нового життя, прийшлося їй скінчити нелегкий життєвий шлях в далекій, але приязній нам чужині.

ПОХОРОНИ ВІДПРАВИ відбуваються 6-го червня 1991 р. в українській католицькій церкві Богоявлення, 202 Carter St., Rochester, N.Y., а описі на цвинтар Holy Sepulchre, Lake Ave., Rochester, N.Y.

У глибокому смутку:
ГРИГОРІЙ І ЛІДА КОСТИНЮКИ

Братство кол. Вояків 1-ої УД УНА
Станиця Нью Йорк
ділиться сумною вісткою з побратимами-комбатантами та українськими громадянами, що 15-го травня 1991 р. в Києві, Україна, ненадіжно відійшов у вічність
бл. п.

Богдан С. Демчук

колишній воїн 1-ої УД УНА, доволітний член Станиці в Нью Йорку, — удруге на службі батьківщині.

ПОХОРОН відбувся у вівторок, 28-го травня 1991 р. на українському католицькому цвинтарі св. Духа, Hemptonburg, N.Y.

Управа Станиці Нью Йорк

бл. п. мгр фармації ІРИНА БЕРНАКЕВИЧ-КУЗИК

залишивши у великому смутку мужа, Володимира, син: Марка проф. фізики Pullman State University, Washington, не вістку Петрусь д-ра економіки, брата Євгена Бернакевича родиною у Швеції та двох малолітніх внуків Лесю і Марі;

Життя бл. п. Ірини не було встелене каїтами. Закінчивши 1944 р. фармакологічний Інститут у Львові, виїхала під згрозою орелівського ворога зі Сходу на еміграцію та жила в місті Розенгаймі коло Мюнхену, в якому в 1948 р. виїхала заміж і разом з мужем приїхала до міста Честеру, кот Філадельфія, в якому ставили свої перші кроки та вросли поволі в американську почву.

А коли здавалося, що життя нашої родини пливе в спокійним руслом, нещадна недуга, що кладає широкі покси в цілому світі, заатакувала її організм і вона стала по кірках роках її жертвою.

Вона відійшла від нас до іншого світу в липневий, сніжний ранок, бо така була Воля Бога, який ми всі мусимо підкоритися.

Ми хочемо на тому місці подякувати з глибини серця усім, що зложили нам співчуття, що дарували квіти, зложили пожертви на Служби Божі, взяли участь в Парастасі похоронах і всім тим, що в який небудь спосіб причинили до звеличення пам'яті покійної.

Дякуємо окрема усім, що зложили на допомогу дітям жертвам Чорнобиля, суму 650 дол.

Але особливу вдячність та подяку хочемо висловити і нашим сусідам з Валлінгфорда, а це проф. д-рові Олексі-Ланюкові, його дружині д-р Ларисі та її матері Мирослі Зубаль, за княжий дар в пам'ять покійної на потреби Українського Наукового Інституту в Гарварді, у висоті 1.500 д.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!
Муж — ВОЛОДИМИР
Син — МАРКО

Ділимося сумною вісткою з рідними, приятелями і знайомими, що в понеділок, 3-го червня 1991 р. відійшов від нас у вічність
наш найдорожчий
ЧОЛОВІК, ТАТО І БРАТ
бл. п.

Мирослав Терєбенець

ПОХОРОН в четвер, 6-го червня 1991 р. о год. 9:30 рану в катедрі св. Йосафата при вул. Френклін в Торонто, Кана.

У великому горю:
НАТАЛІЯ — дружина
МАРТА — донька
БОРИС — син з дружиною КАТЕРИНОЮ
ІРИНА КОЖЕНЬОВСЬКА — сестра з мужом
МАРІАНОМ І дітьми
ближча і дальша родина

Ділимося сумною вісткою з рідними і приятелями, що в четвер, 30-го травня 1991 р. на 84-му році життя з Волі Всевишнього відійшла у вічність
наша ТЕТА, найстарший член нашої родини в Америці й Україні
бл. п.

ОЛЕНА ДУБ з БІГУНІВ

довголітня учителька, директорка, інспектор Рідної Школи, член Управи Відділу Українського Золотого Хреста у Клівленді, колишній член хору „Дніпра“, основниці Сестрицтва Покрови Пресвятої Богородиці, довголітня голова Управи 328-го Відділу Українського Народного Союзу.

У глибокому смутку:
братова — МИХАЙЛИНА БІГУН
швагерка — СТЕФАНІЯ ДУБ
племінники —
ЛЕСЯ МЕЛЬНИК з родиною
ІРЕНА ЄЗЕРСЬКА, вдова по ЗЕНКОВІ, з родиною
МАРТА КОВЧ з мужем БОГДАНОМ
І родиною
ОКСАНА ЧАЙКІВСЬКА з мужем ЮРІЕМ
І родиною
ЮРІЙ БІГУН з дружиною ЛІЛЕЮ
І родиною
АНДРІЙ БІГУН з дружиною ЛЕСЕЮ
І дітьми
ЯРОСЛАВ БІГУН
ХРИСТЯ ГРОС з мужем РИЧАРДОМ
І дітьми
ВЛОДЗЯ ГЛІБОВИЦЬКА з родиною
СТЕФАН ФЕДОРКА з родиною
ВЕРОНІКОЮ І родиною
СТЕЛІ ФЕДОРКА, вдова по ІВАНОВІ з родиною
ОЛЕГ ДУБ
ОРЕСТ ДУБ з дружиною ОЛЕНОЮ І дітьми
ОМЕЛЯН ДУБ
ВОЛОДИМИР ЧИЖИК з дружиною ПУСЕЮ
та ближча і дальша родина

Замість квітів на могилу, родина просить скласти пожертву на літній табір Українського Золотого Хреста для дітей з околиці Чорнобиля. Пожертви прошу слати на адресу: Marta Kowcz, 4513 Spokane Ave., Cleveland, Ohio 44109

Чорнобиль...

(Закінчення зі стор. 2)

чорне перехрестя. Автор пояснює: за шоденними дрібними інформаціями забувається про речі, яких дія продовжується. Дзвінка Никорак-Гайда, на образі зіймаються постаті, як передсказано в Біблії: „...І блі одяги було всім їм да-...“ Галина Цісарук-Конопа — „Очі з Чорнобілля“, оторіла ікона Божої Матрі з датою 26-го квітня 186 року. Юрій Козак — „атруна квітка“, в безкровних кольорах нахилена дитина сагає по рожеву, зарушену квітку. Ярема Кизак — „Реквієм“, абстрактні форми „гра кольорі. Мирослава Ласовська-Кук — „Втеча з Чорнобілля“, мати з дитиною на тлі ядерних хмар. Юрій Кузь — „Чорнобиль чорнобілий“, предцивири-суані реактори, з яких вибуває радіаційний ступ. Мати з дитиною з осяхом пригладжується. Лїба Мазар — „Улава Мдонна“. На староцерковну текст експресійно виве на впава Мадонна з дитиною. Іван Негрич — „Випробовування м'яса“, людина дає котів пробувати, чи м'ясо заструєне. Христина Никорак — „Не-спокій родового духа“, суміш дії між двома саркофагами, батік. Галина Панчак — „Потемніле небо“, мисткиня жаліється, що більше не може малювати радиских українських пейзажів. Роман Петрашук — „Розпад“, абстракт. Ірена Твердохліб — „Чорнобілля трагедія“, пейзаж з реакторами, хаос в природі.

У мистецькій частині офіційного відкриття виступили мистці слова Роман Гарнавський та Андрій Ляшківський, які прочитали поему І. Драча „Чорнобілля“ і власного твору пролог і епілог до цієї поеми. Петро Китаєвий, улюблений громадськістю мистець гри на бандурі, проспівав кілька пісень. Голова Асоціації Дітячів Української Культури, Відділу у Дітроїті, Дзвінка Никорак-Гайда, проголосила вислід конкурсу на знак-емблему Чорнобілля. Першу нагороду дістала Люба Мазар, другу і третю мистець з України Володимир Таран, грамоту

признання дістав Юрій Бредень. В галерії були виставлені проекти на емблему інших мистців, а саме: Д. Феденко-Федоровича, І. Яцива, Олександра Харука, Г. Козака, Ореста Криворуча, Миколи Павлушенка, і Романа Ременюка. Членами журі були: мистець Михайло Дмитренко, мгр Володимир Баран та інж. Богдан Неганів.

На виставку гарно відгукнулася американська критика. Згадав про неї теж конгресмен із стейту Мішиген, Давид Е. Боньор, у промові в Палаті Репрезентантів у Вашингтоні в дні 22-го квітня. Тема промови: Признання мистецької вистави „Чорнобілля — 5 років після“ і українці. Конгресмен висловив признання АДУК та Скерба Клубу за влаштування цієї виставки, згадав голод в Україні, в 30 роках, окупацию німцями і советами в 40 роках, а відтак зупинився на 1986 році, на Чорнобіллі.

Дві тисячі людей оглянуло виставку. Образ сильніший, ніж слово. Хочеться вірити, що українські мистці своїми творами заставили не одного задуматися над Чорнобільською трагедією, а може, і шукати поради. Заражена вода Прип'яттю впадає у Дніпро, пропливає всю Україну і впливаєсь вже і так у сильно зачехлене Чорне море. Як довго це триватиме? Століття, тисячоліття? Порятунку потрібний зараз!

Ще одна...

(Закінчення зі стор. 2)

Інтерв'ю Л. Кравчука надруковане в газеті „Правда України“ з 30-го травня. Він каже про це так: „Верховна Рада СССР ухвалила дивне, на мою думку, рішення: Договір привести у відповідність з референдумом 17-го березня. А в біо-летені текст був відносно збереження Союзу Советських Соціалістичних Республік як оновленої федерації. Тобто і договір повинен би називатися Договором про Союз Советських Соціалістичних Республік. А ми називали його інакше“.

Але сама лише назва суттєво змінить. Якщо це буде не конфедерація незалежних держав, а федерація союзних республік, то нічого фактично не зміниться.

Л. Кравчук запевнив, що Верховна Рада і уряд України служимуть своєму народові, а повноваження республіки і центру, будуть чітко розділені. Але з його ж слів випливає, що і податки будуть єдині, і республіки мають вносити різні плати до союзового бюджету. І в той же час вони будуть суверенними державами. Хіба ж це не словоблудство?

Події в Каневі, переслідування активістів демократичних організацій по всій Україні, арешти, суди свідчать, що влада залишається в руках партократії та КГБ, які безкарно розправляються зі своїми опонентами. Суді і судді, які в минулому спроваджували до тюрми тисячі невинних людей, продовжують вершити „правосуддя“ і нині. Отож вірити гарним словам про суверенність за умов належності до союзу дуже небезпечно.

Щоправда сам Кравчук визнав, що народ України

не потерпить більше демагогії. Перед поїздкою до Москви він зустрічався з шахтарями, так вони йому відверто заявили, що після перших натяків на повернення до старого, усі шахти організовано виступлять проти цього.

Нарікав Кравчук і на те, що серед самих українців немає єдності і що це також може негативно вплинути на долю України. „На першому плані повинен бути весь народ — не розділений на групи, партії лівніч, схід, захід, південь. Це повинна бути єдина земля, єдиний народ, єдиний уряд...“ Народ повинен лише стежити наскільки той уряд служить йому, захищає його інтереси.

Кравчук повідомив, що договір підписується не так швидко, а до цього Верховна Рада має встановити на своїй землі та на надра юрисдикцію України. Все має стати власністю України. На закінчення Л. Кравчук сказав, що остаточну позицію України з приводу союзового договору висловить тільки Верховна Рада.

Отже, якщо відсіяти всі гарні слова про незалежність і таке інакше, то все одно виходить, що останнє слово буде за комуністичною більшістю в парламенті.

Або як, скажімо, розцінювати той скандальний факт, що в Україні діє ціла мережа справжньої військової хунти, що замаскувалася у стінах Рад народних депутатів при всіх обласних виконавчих комітетах і так само у Київському та Севастопольському міських виконавчих комітетах. Цей антиконституційний орган влади діє з 1984 року, наділений правом приймати обов'язкові для виконання рішення і водночас цей орган влади ніде не значиться, тобто засекречений.

ПОКАЖНИКОМ ШОДЕННОЇ економіки ЗСА є не тільки гігантські корпорації, біржі, банки та інші великого розміру комерційні установи, але й малі підприємства, що обслуговують громадян з дня на день. Тому цікавим є твердження власниці пекарні в Нью Йорку Сильві Вайнсток, що в останніх роках весільні замовлення на торті прибирають куди менші розміри. У 1980-их роках весільний торт звичайно замовляли на 100 чи 200 осіб сьогодні натомість чим раз частіше замовлення весільного торта є на 25 до 50 осіб. Іншим показником є тенденція купувати матерію, а не як досі готову одягу.

МИНУЛОГО ТИЖНЯ ВЕРХОВНИЙ СУД ЗСА голосами 6 до 3 уневажив 12-ти літнє право, що обмежувало право поліції без судового дозволу контролювати багаж в автах. Згідно з новим рішенням, якщо поліція підозріває, що в багажі є заховані наркотики чи інші нелегальні предмети, то можуть перевести контролю, не зважаючи чи мають судовий на це дозвіл чи ні. Останніми роками, саме через цей раніше існуючий закон, судді були змушені звільняти безкарно багатьох торгівців наркотиками тільки тому, що поліція допустилася безправ'я, контролюючи багаж у їхніх автах.

Англійське видання

ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНИ

за редакцією ВОЛОДИМИРА КУБІЙОВИЧА,

дільний редактор: ДАНИЛО ГУЗАР-СТРУК

1-ий і 2-ий з циклів п'ятьох томів, які мають вийти до 1992 р.

A-F — 119.50 дол. — 968 стор.

G-K — 125.00 дол. — 737 стор.

Алфаветична Енциклопедія України, базована на 25 роках праці, компетентне зрештоване і доповнене видання Енциклопедії Українознавства, вповні ілюстроване кольоровими і чорно-білими фотографіями і численними мапами, першорядний показник життя і культури українців в Україні і диспори.

Видання University of Toronto Press, накладом Канадського Інституту Українських Студій, Наукового Товариства ім. Шевченка і Канадської Фундації Українських Студій.

Набувати можна у книгарні Свободи.

СВОБОДА BOOK STORE

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Мешканці стейту Нью Джерсі обов'язково додати до ціни 7% продажного податку.

УВАГА УЧНІ/СТУДЕНТИ!
ЧИ ВИ БАЖАЄТЕ ПЕРЕПИСУВАТИСЯ ІЗ
СВОЇМИ РОВЕСНИКАМИ НА УКРАЇНІ?

СТУДЕНТИ УКРАЇНИ

бажають з Вами листуватися. Якщо Ви згодні, УНСОЮЗ поштаресте підшукати для Вас відповідного товариша/шуку у листуванні у Вашій віці. Просимо виконати нижчеподану анкету і вислати на адресу:

Andre J. Worobec

Fraternal Activities

Coordinator

Ukrainian National

Association

30 Montgomery St. 3rd fl.

Jersey City, N.J. 07302

Ім'я і прізвище

Дата народження

Адреса

Місто

Стейт/провінція

Я хочу переписуватися з (.....) хлопцем (.....) дівчиною у віці (.....) років (.....) не робити різниці.

Я є членом — Плат (.....) СУМ (.....) ОДУМ (.....) — УНС — Відд. ч.

Інші — організації

Я цікавлюся

Мій „пен пел“ мав/мала зацікавлення

не робити різниці

Підпис учня/студента

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагус Омельян Твардовський

СК СУМ „Крила“ Чикаго — „Трев'яніс“ СК — 3:2.

Чикаго, 21-го квітня. — Весняний сезон в Метрополітанській Лізі Чикаго футболу дружина „Крила“ почала з сильним англійським клубом „Трев'яніс“, який виграла вслідом 3:2. Це, мабуть, були одні з кращих змагань року, в яких „Крила“ показали вмільсть розложити гарну гру дуже влучними подачами та розумними акціями без зайвих втрат м'яча. Гра була зав'язата, але чиста, англійці показали, що можна грати гостро, але не брутально. В загальному ці змагання задовольнили проводи обидвох команд та глядачів, які численно прибули на цю гру. Переможні голи для „Крил“ здобули: Вячеслав Лендел (гол. футболіст ФК „Карпати“ Львів) та Тома Садковий.

СК СУМ „Крила“ Чикаго — „Реал“ ФК 3:1.

Чикаго, 28-го квітня. Ці змагання на виїзді „Крила“ без великих зусиль виграли, цим разом з німецьким клубом „Реал“. Можна ствердити, що видно наслідки тренінгів, що їх проводить Вячеслав Лендел, особливо опанування м'яча та пильовані ключеві загрози. Прекрасні голи здобули І. Оверко, П. Куляс і В. Лендел з карного. Вислід цієї зустрічі міг бути вищий, але провід дружини випробовував молодих українських юнаків, які вказали, що їх справа в школах запевнить їм місце в складі.

СК СУМ „Крила“ Чикаго — Лайтенінг СК — 3:0.

Чикаго, 13-го травня. — Польська дружина, зміцнена футболістами з Польщі, вже від перших хвилин почала загрозливі рейди в напрямі воріт „Крил“. В цьому часі добре вивчалася оборона та воротар нашої дружини Т. Попович. Після 15-ти хвилин „Крила“ в свою чергу почали контратакувати і вже в 22-й хвилині з прекрасного загрози Лендела Садковий відкрив конто голів — 1:0. В другій половині, кондиційно кращі „Крила“ вповні домінували в грі, завдяки чому остаточний вислід зустрічі встановили Лендел і Садковий. Після цієї перемоги „Крила“ стали лідером в показнику табелі ігор, маючи на своєму конті 6:0 точок і 9:3 відношення голів.

Склад „Крил“: Тарас Попович, Марко Куляс, Тарас Яворський, Ю. Іваницький, М. Нуан, П. Куца, В. Лендел, Ф. Медіна, Я. Пітак, Т. Садковий, Павло Куляс, Павло Іваницький, Б. Кемп, Олег Куляс, Марко Братків, І. Оверко. Провід дружини перебрав Володимир Яворський, тренером став Вячеслав Лендел.

СК СУМ „Крила“ ветерани почали свій сезон й досі виграли два змагання, одні ремісували і в двох зазнали поразки. Юнацька дружина прогала два свої перші змагання, але можна зауважити постійний прогрес в їх грі і найважливіше — велике бажання до гри. СК СУМ „Крила“ мають теж активні відбаванкову дружину та ланки гольфа і настільного тенісу.

Ю.К.

УСВТ „Ч. Січ“ — Трентон „Кікерс“ СК — 1:0.

Після двох за порядком ремісів „Січовики“ врешті добилися перемоги в чергових змаганнях за чемпіонат півпрофесійної дивізії Гарден Стейт Ліги, що відбулися в неділю, 19-го травня. В цій зустрічі з німецькими футболістами відзначив голем своє повернення до складу дружини Андрій Баку, який в минулих сезонах виступав у професійній дружині „Ігелс“. Якщо йдеться про перебіг цих змагань, то в них домінували українські футболісти, які, однак, і цим разом не цілком використали свої можливості щодо здобутку голів. Вже до перерви вислід міг бути принаймні 3:0, якщо б м'яч із сильного стрілу Баку не

відбився від стовпа воріт гостей та після того не перестав з найближчої віддалі Чекий. Шойно в 40-й хвилині Андрій Баку здобув, як пізніше виявилось, єдиного в цій зустрічі переможного гола „Ч. Січ“ голя. Стиль гри не змінився і після перерви. Наші футболісти в більшості володіли м'ячем, однак це не зігравий напад хоч створював можливості, більшого успіху не добирав. Двоєкратно в цьому часі пописався воротар німців, який очайдушно оборонив свою „твердиню“ із стрілів Бакуна і Василаска.

Склад „Ч. Січ“: Хамуляк, Т. Науменко, В. Науменко, І. Паливода, П. Паливода, М. Торій, Прайс, М. Осовський, Чекий, А. Баку, С. Даник, М. Варянка, А. Гадашкі, О. Василаск. Провідник і тренер Михайло Паливода.

Футбольний і відбаванковий турніри на Українському Фестивалі

Згідно з наміченою програмою Українського Фестивалю в Гарден Артс Центрі в Голмделі, Н.Дж., відбувся футбольний і відбаванковий турніри в суботу, 15-го червня. У футбольних змаганнях за трофеї Фестивалю братимуть участь дружини: УСВТ „Ч. Січ“ Нью-арк, СК СУМ „Крилаті“ Йонкерс, УСВТ Н.І., СК „Рух“ Пассейк, С.О., „Спартанс“ СК. Після турніру для молодих українських футболістів відбулися ігри молодих юнаків УСВТ „Ч. Січ“, Франклін „Спартанс“. В цюгоричному відбаванковому турнірі змагатимуться популярні мішані трійки (два чоловіки і одна жінка), дружини УСВТ „Ч. Січ“, Пласти, СУМА і УСК. Початок змагань обидвох турнірів о 9-й год. ранку.

(от)

УСК Нью Йорк — „Польонія“ СК — 2:3

Після поразки на виїзді в Сільвер Лейк, Перша дружина УСК зустріла у себе сильний польський клуб „Польонія“ в неділю, 19-го травня, з яким після рівноградної гри прогала вислідом 2:3. Вже в 2-й хвилині гості добилися успіху, здобувши ведення 1:0. Після цього голя польські футболісти мали велику перевагу, завдяки якій в 15-й хвилині піднесли вислід до 2:0. В дальшому ході гри наші футболісти почали проводити контратаки і ще перед перервою Роман Плісак знизив вислід 1:2. Рівноградно проходила гра і після відпочинку, але цим разом частя було по стороні гостей, коли вони несподівано в 60-й хвилині здобули свого третього голя. В свою чергу наші футболісти не використали своїх можливостей. Остаточний вислід зустрічі встановив Плісак — 2:3 з карного стрілу в 78-й хвилині.

С.К.

ПОДЯКА

Провід УСЦАК, ланковий і змагунів збірної тенісу, щиро дякують всім жертводавцям, які зложили дар на односторіч і виграли команди. Досі на ту ціль свої пожертви прислали: Ярослав Ільга Дужі, д-р Ярослав Сидорак, Ігор Гронь, Юрій Капустянский, д-р Зеновія Кунцо, Роман Куціль, д-р Ярослав Рожанковський, Зенон Снлик, Б. Курилко, Юрій Вальчук, Левко Воробкевич, Константин Беня, Віктор Герлінський, д-р Іван і Анна Дутки, Андрій і Дарія Дужі, Ксеня Кизик, інж. Роман Ракочий, Дмитро і Тамара Стасюки, Тарас Хархаліс, Володимир Гнатківський, Борис Кучинський, Володимир Дзівак, Петро Голець, Ярослав Тимків, Андрій Ярич, УСО „Трибу“ Філадельфія, оселя УНСОЮЗ „Союзівка“ і Карпатський Лещетарський Клуб.

Провід УСЦАК з подякою проголошує чергових жертводавців на фонд вивінування своїх збірних. Листи ч. 31 і 32 — СК СУМ „Крила“ Чикаго, Ілл. 500 дол. 1-ий Український Федера-

льний Банк „Певніс“, по 250 дол. — д-р Юліан Куляс, Українська Кредитівка „Самопоміч“. Листа ч. 1 — УСВТ „Ч. Січ“, збірщик А. Воробець, разом 110 дол. Прислали поштою: 50 дол. інж. Ю. Храневич, по 25 дол. Р. Копійчук, Я.Бабий, збірщик Роман Г. Глушко. Досі зібрав 1,405 дол., збірка продовжується. З цієї, як і інших збірок лист, проголошених раніше, усі прізвища і суми жертводавців будуть опубліковані на сторінках УСЦАК в 28-му числі журналу „Наш Спорт“ в грудні цього року.

Повертаючи до візитів президента УСА і депутата Я. Кендзьора та координатора святкувань 80-річчя СТ „Україна“ у Львові Ю. Кордіяка, обидва гості згідно з виготовленим планом проводу УСЦАК побували в гостях УНСОЮЗу, відвідали редакцію „Свободи“, Союзівку, „Верховину“, оселю СУМА, були гостями спортивних дітячів в Рочестері, УСО „Трибу“ у Філадельфії, в голови КЛК Юлія Попеля. Постійно обидва гості перебували в гостинному домі М. і Л. Стебельських, які опікувалися ними від приїзду і від відїзду до Львова.

Ю.С.

TAKA COMPANY

26 First Avenue
New York, N.Y. 10009
Tel.: (212) 473-3550
Всі шкільні книжки ПРОСИМО ЗАМОВЛЯТИ в АРЦІ. На складі книжки ВСІХ видавництв. Одержите на спільний день після телефонного замовлення.

ПРАЦЯ

POSTAL JOBS
START \$11.41 PR HR
CARRIERS, SORTERS, CLERKS.
EXCELLENT PAY & BENEFITS. FOR
EXAMINATION AND APPLICATION
INFORMATION CALL
1-206-736-7000 EXT. 689073
6 am — 10 pm / 7 DAYS

РІЗНЕ

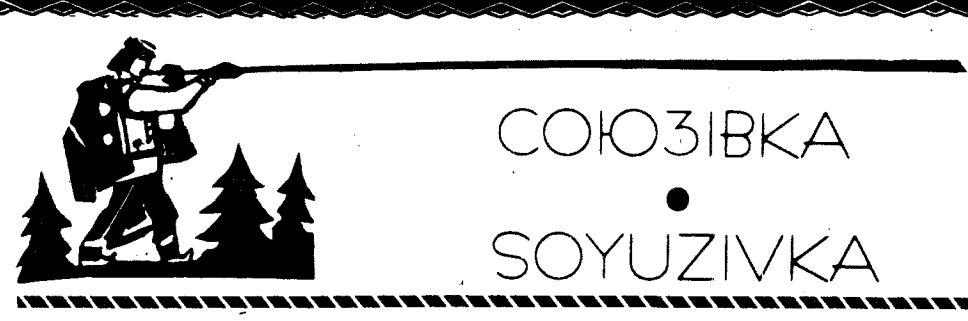
АДВОКАТ
БОРИС
ЛЕВИЦЬКИЙ
ІМІГРАЦІЯ — GREEN CARD
Кожної суботи в 11:00 год. — генеральна безплатна конференція на всі імміграційні теми.
29 Broadway (Room 2806)
New York, N.Y. 10006
(212) 344-0003

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛУІС НАЙГРО — директор
Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ШИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available
Anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням тіл-нів Останків з різних країн світу.
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222

ПАМ'ЯТНИКИ
з різних граніт. ставимо на цвинтарях св. Андрія в Бавнд Бруку, св. Духа в Гемптонбургу, та інших.
ВІДОМА СОЛІДНА ФІРМА
Cypress Hills
Monuments — українське
ВОЛОДИМИР
БІЛАНСЬКИЙ.
К. М. КАРДОВИЧ і
О. ЛОБАЧЕВСЬКА
800 Jamaica Avenue
Brooklyn, N.Y. 11208
Tel.: (718) 277-2332
Відкрито кожного дня, в суботу включно, від 9 до 5 по пол. в неділю від 10-4 по пол. На бажання і від вигоди клієнтів радо заїдемо до Вашого дому з проєктами і порадами.

ЛІТНІ КУРСИ, ТАБОРИ на СОЮЗІВЦІ 1991:

ТЕНІСОВИЙ ТАБІР —

від неділі, 23-го червня до четверга, 4-го липня
Для хлопців і дівчат у віці 12-18 р.
Прохарчування і нічліг: \$220.00 (члени УНС), \$250.00 (не-члени)
Оплата за навчання: \$60.00
Юрій Савчак, Зенон Снлик — інструктори

ХЛОП'ЯЧИЙ ТАБІР

від суботи, 13-го липня до суботи, 27-го липня
Розваговий табір для хлопців у віці 7-12 р.
Прогрульки, плавання, різні гри, навчання співу українських пісень і українського народного побуту.
Тижнево: \$140.00 (члени УНС), \$160.00 (не-члени). До кожної суми дочисляється ще оплату \$25.00 від дитини за опіку.

ДІВЧИЙ ТАБІР —

від суботи, 13-го липня до суботи, 27-го липня
Програма і ціна така сама, як для хлопців.

КУРСИ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ТАНКІВ —

від неділі, 11-го серпня до неділі 25-го серпня
Інструктор: Рома Прийма-Богачевська
Навчання традиційних народних танків для початкуючих і завансованих танцюристів
Прохарчування і нічліг: \$245.00 (члени УНС), \$275.00 (не-члени)
Оплата за навчання: \$140.00
Число курсантів обмежене до 60 учнів

Родичів, заінтересованих нічлігами від 23-го червня, просимо зазделегідь зробити замовлення на Союзівці.
За дальшими інформаціями звертатися до Управи „Союзівки“:

Ukrainian National Association Estate
Foordmore Road Kenhonsen, New York 12446
914-026-5641